

Nr. 14

2. JULINUMMER 1942

Belgia 2.50 fr. / Böhmen-Mähren 2.50 kr. / Bulgaria 8 lewa / Danmark 50 øre / Finland 4.50 mk. / Frankrike 4 fr. / Hellas 12 drs. / Italia 3 lire / Kroatia 6 kuna / Nederland 20 cents / Norge 50 øre / Portugal 2.— esc. / Romaniaa 20 lei / Serbia 6 dinar / Sverige 53 öre / Sveits 45 rappen / Slovakeia 2.50 ks. / Spania 1.50 pts. / Tyrkia 15 kuruş / Ungarn 40 fillér / Luxemburg, Sydsteiermark 25 Pfg.

Signal

Universitetsbiblioteket
i Tromsø

107
500 137
L283

**Kanonens
innsiktes**

I dette nummer:
„Gjør plass — kanonene
kommer!“

PK.-foto: Krigskorrespondent
Hubmann

Rolleiflex
Rolleicord

For

ALLE OPGAVER:

Øieblikksbilder • sport

landskap • portrett

videnskap • teknikk

For

ALLE TYPER NEGATIVMATERIALER

Rullefilm • plater • miniatyrfilm

FRANKE & HEIDECKE, BRAUNSCHWEIG

INFANTERIET I ARBEID

... og fra flanken. På samme tid angriper lette maskingeværer—dekket av en jernbanefylling—fjenden fra siden, for å forhindre ubrytningsforsøket eller omringningen av kameratene som angriper frontalt
PK.-fotos: Krigskorrespondent, Pätzold, Kipper, Zündorf

Frontalt... I en landsby angriper støt-
tropper kjernestillingen i et sterkt sovjetisk
forsvarssystem med mange bunkere

Slutten: Landsbyen er inntatt, bare den
siste bunker måtte ennu bringes til taushet.
Nu blir besetningen tvunget til å komme ut
av den rykende utgang, mann etter mann

Malta — en „flybærer“. De tysk-italienske luftstridskrefters vedholdende angrep tjener i første linje til å holde øya nede i dens egenskap av britisk luftstøttepunkt. Fem militære flyplasser ligger det på Maltes østside, tre av dem er forbundet med hverandre ved en bred rullebane. Kartet ovenfor viser hovedangrepsmålene for aksemaktene fly: 1. Flyplassen Hal Far; 2. Flyplassen Gudja; 3. Flyplassen Luca; 4. Flyplassen Krendi; 5. Flyplassen Ta Venezia; 6. Stor rullebane; 7. Vekkstillingsplasser; 8. La Valetta; 9. Marsa Scirocco

DET ØDELAGTE DEKK

„Signal“ bringer luffotos med enkeltheter fra „flybærer Malta“'s dekk. Beretningen viser i hvor stor utstrekning de viktigste rullebaner og startbaner på øya er tilintetgjort, hvordan den uavbrutte forsterkning av engelske jagerfly og bombefly blir ødelagt ved aksemaktene uavlatelige angrep. Marinestøttepunktet Malta er sjaltet ut ved ødeleggelsen av La Valetta. Ved de uopphørlige tilintetgjorelsesslag mot flyene på Malta kan øya ikke mer bli fullt virksom som luftstøttepunkt

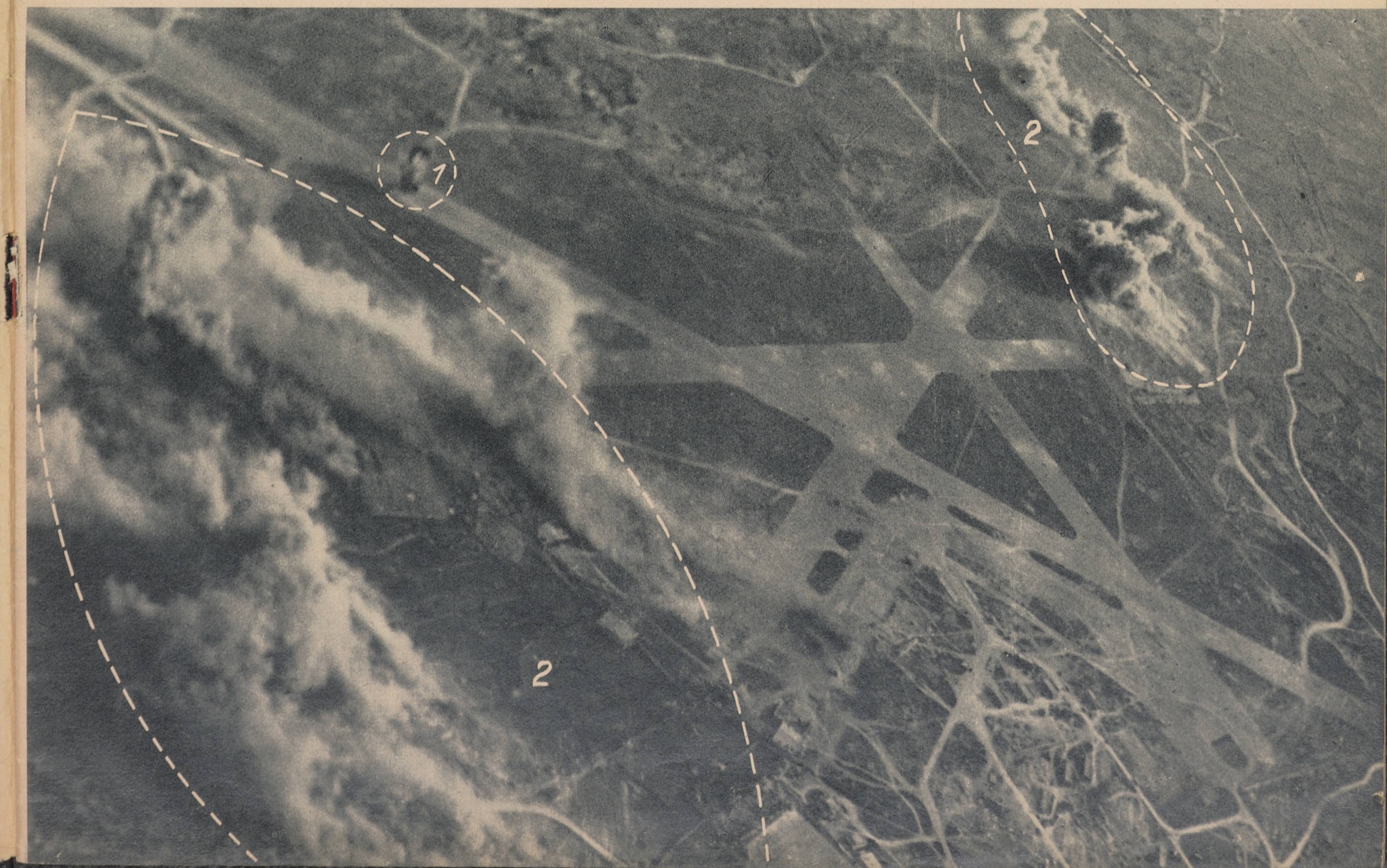
Ta Venezia — en utpreget „jagerflyplass“. Den er oversådd med bombenedslag. Særlig bemerkelsesverdig er: 1. tomme flybaser, 2. store underjordiske flyhaller, som er hugget inn i klippene, 3. en rekke av bombenedslag tvers over plassen

Et lite utsnitt av rullebanen på bombe-
flyplassen Luca. 1. Ødelagt fly; 2. Bombe-
fulltreffer på fly; 3. tomme båser; 4. To
motors bombefly; 5. og 6. Beskadigede fly

„Spindelvevet“ på startbanene ved Luca muliggjør start og landing i
alle retninger. Også dette bildet viser de utallige „nedslagsgroper“ på start-
banene og det omliggende terreng. Nye bombenedslag på startbane (1)
↓ og omliggende terreng (2) KP.-fotos: Krigskorrespondent Billhardt

Vår krigskorrespondent, som fra begynnelsen til slutten var med i de harde kamper på halvøya Kertsj, skriver om disse fotos: „Omtrent en time før soloppgang begynte det som med et tordenlag. Tungt artilleri treffer ubarmhertig de sovjetske panserstillinger. Vi vet at det går mot et

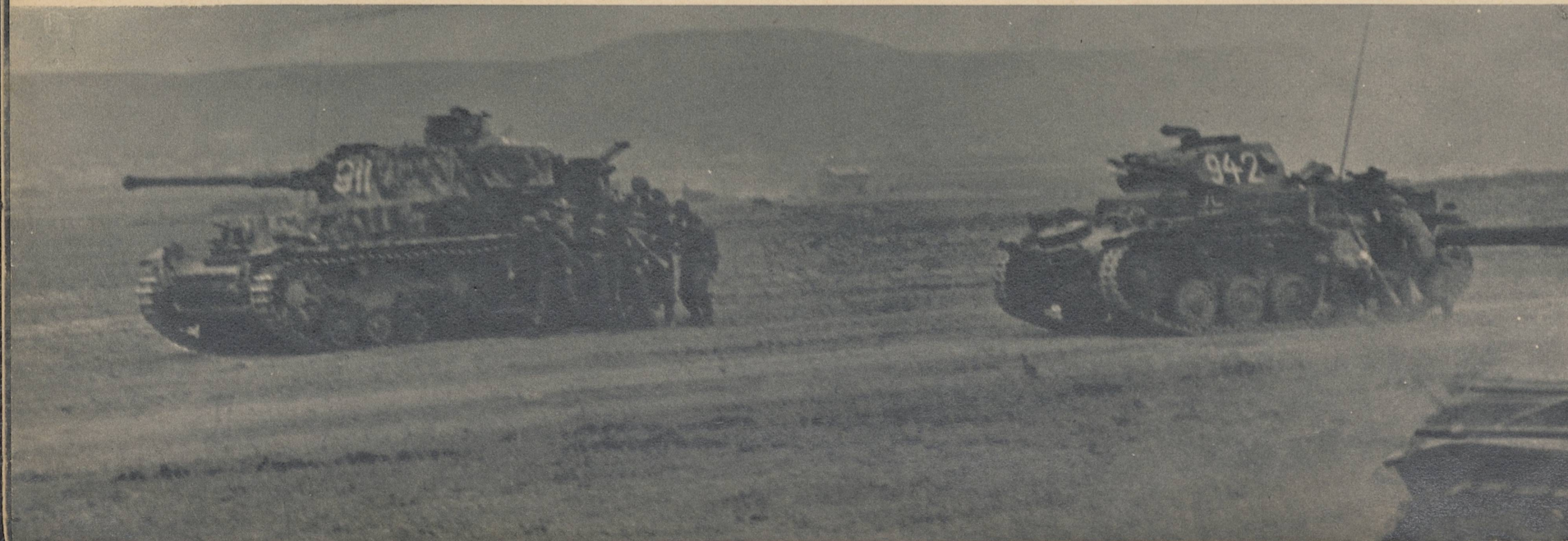
nytt angrep! Igjen videre etter åtte dagers forbitrede kamper. I det svake lys fra solen som nettopp er kommet opp, fyrer tåkekasterne. Jeg fotografierer røksøylene, som stiger skrått opp og etterlater seg en ugjennomtrengelig tåkevegg bak seg og således fratrar fienden siktet . . .“

Klokken 3.15 om morgenen begynte det...

„Vi fra infanteriet beveger oss forsiktig nærmere fram mot motstanderen i ly av stålkolossene. Fienden forsvarer seg seigt.“

„Fiendens første linje er brutt igjennom. Ny ordre: Storm landsbyen B.! Framstormende bolsjeviker er nettopp meldt. De hindrer oss ikke i å nå vårt mål. Vi greier det!“ ↓

... og det var slutten!

De tusener av fanger i vårt avsnitt, som ble samlet på høyden over Asoffhavet, ligner nesten en skog midt i et kaos av ødelagt krigsmateriell, herreløse hester og neddråkket steppe. En hær av våpenløse soldater...

...bestående av utallige typer, som karakteriserer Sovjetunionens folkeblending. Slik var slutten på vår kamp ved Kertsj."

PK.-fotos: Krigskorrespondent Walz ↓

Gåten ved de amerikanske nederlag

Av Giselher Wirsing

Vi har opprettet et amerikansk imperium i Stillehavet. Den som noen sinne skulde være så frekk å utfordre oss der, vilde bli slått ned ... Pax Americana vil herske over det store oseaen. Vi vil tiltvinge oss den autoritet som naturlig tilkommer oss. Vi har allerede opprettet et protektorat over stillehavsstatene: over Australia og New Zealand, over Malaya og Nederlandsk India, over Tahiti og vel også over China. Dette protektorat vil vi også utstrekke til Japan når Japan først engang er kommet tilstrekkelig i vanskeligheter og trenger oss. Protektoratet over Syd-Amerika har vi allerede erklært, og sluttelig vil det også være Pasifik-Sibirs tur."

Illusoriske krav og virkelighet

Det er neppe ni måneder siden disse linjer kom fram i tidsskriftet „American Mercury“ og ble lest av mange tusen amerikanere med full overbevisning. La oss forestille oss at en av disse tusener hadde funnet fram dette hefte av en stabel gamle tidsskrifter ute i sitt lille sommerhus og nu en sommerdag 1942 i sin gyngestol til sin forbauselse tilfeldigvis støtte på disse linjer. Det vilde demre et øyeblikk også for denne mister Smith at der i løpet av få måneder har utspilt seg en ny akt i vårt århundres omveltning hvor det nordamerikanske kontinentets forhåpninger, krav og illusjoner er blitt knust. Sannsynligvis vilde imidlertid denne mister Smith på ingen måte være klar over hvorfor hans eget stolte land, hvorfor De Forente Stater i løpet av et halvt år i slik en grad er blitt slått og kastet tilbake på alle fronter hvor de hittil har vist seg. Han vilde vel irritert slenge tidsskriftet bort i et hjørne og forgieves tenke over hvilket mål denne krig skal føre hans amerikanske folk til. Dette er nu gjennomsnittsamnerens holdning. Han føler uklart at alt er kommet helt annerledes enn presidenten og den herskende krets i politikk og presse har forutsagt hundre ganger gjennom år og dag. Han føler seg bedradd og vill-ledt uten dog å vite hvor de dypere grunner ligger til den amerikanske politikks og strategis svikt.

Dersom denne gjennomsnittsamneren hadde visst det allerede idag, så eksisterte der ikke noen president Roosevelt mer. Med det tidspunkt da erkjennelsen av omfanget av det bedrageri, som ble begått mot det amerikanske folk, vil slå igjennom, vil den annen amerikanske revolusjon begynne. Det kan hver den som kjenner den amerikanske psyke forutse allerede idag. Inntil det kommer derhen, må det amerikanske folk meget, meget dypere ned i den bølgedal som det allerede nu glir ned i. Bølgene vil først måtte bryte inn over dette skip, hvis

kaptein, mannskaper og utrustning ikke er egnet til å klare den styrtsjø som i disse år begraver ubarmhjertig alle forestillinger om tradisjonell makt og storhet.

Til å begynne med forsøker man ennå i Washington å framstille de amerikanske nederlag i Øst-Asia, på Atlanterhavet, i hjelpen til Sovjet som tilfældige tilbakeslag som senere lar seg utligne. Således lød allerede Roosevelts unnskyldning da kjernen av den amerikanske slagflåte i Pearl Harbour var lemlestet i løpet av to timer, slik lød den da japanerne landet på Filippinene, da de øy etter øy besatte Nederlands India, som jo praktisk talt hadde underkastet seg amerikansk beskyttelse, slik lød den allerede stereotypet etter den britisk-amerikanske flåtes nederlag i Korallhavet, etter tilintetgjørelsen av en vesentlig del av tankflåten, som forsyner øststatene med olje og etter senkningen av ennå et slagskip av den dristige italienske ubåt „Barbarigo“. Det kan godt være at flertallet av amerikanerne foreløbig slår seg tilfreds med disse unnskyldninger og blankovekselen på framtiden, fordi de dessuten aldri har knyttet konkrete forestillinger til Filippinene, til flåtestrategien i Stillehavet og Atlanterhavet og slett ikke til Sovjet. Der hvor følgene av denne kjede av nederlag blir merkbare i det daglige liv, er det riktignok allerede annerledes. Den plutselige innstilling av salget av konserver — fabrikkene har ikke mere hvitt blikk til boksene — kommer, med den amerikanske husmors måte å føre husholdning på, nesten som en katastrofe, og den drastiske bensin-innskrenkning i de overbefolkede øststater rører samtidig ikke bare ved et av grunnlagene for det amerikanske levesett, men vil også hemme produksjonsprosessen, da jernbanene i USA ikke er tilstrekkelig som samferdsels- og transportmiddel.

For den objektive iakttager utenfor De Forente Stater, altså for den som ikke ligger under for de amerikanske illusjoner om at USA er det mektigste så vel som det best organiserte land på jorden, framkommer der av disse nederlag helt andre konklusjoner. Likegyldig om denne objektive iakttager står på USA.s eller fiendens side, så vil han ikke kunne overse det krasse misforhold mellom det som i det minste den amerikanske ledelse før desember 1941 regnet med som det sikre resultat av krigen og de muligheter som nu er blitt tilbake for USA. etter et halvt års aktiv deltagelse i krigen.

Målet bak slagordene

Ingen iakttager, enten han nu sitter i Berlin eller Tokio, i London eller i

Sydney vil gå ut fra at De Forente Stater har gått inn i krigen hovedsakelig av ideologiske grunner. Han vil snarere holde seg til de imperialistiske maktmål som ble deklart av den amerikanske ledelse tildels allerede før krigsutbruddet i Europa og senere stadig mer konkret i løpet av 1941. Så sent som ifjor var — hvilket Gallup-instituttets utallige enqueter beviser — det overveiende flertall av det amerikanske folk mot en deltagelse i krigen. Det mindretall som agiterte med alle midler for å gå med i krigen utgjorde i september 1939 ennå ikke 10% og sommeren 1941 knappe 20%. Dette mindretall, som presidenten med sin hjernetrust sto i spissen for, bebreidet de såkalte isolasjonister, det vil si fredspartiet, at de overhodet ikke hadde noen utenrikspolitiske mål, at den politikk de gikk inn for var rent negativ og ikke tok hensyn til at en europeisk krig under alle omstendigheter måtte berøre De Forente Staters interesser på det alvorligste. Dersom England falt, sa de, lå De Forente Staters kyster åpne for et europeisk angrep. Under disse slagord utviklet den propaganda seg som er blitt spredt over hele landet, fram for alt av Committee to Defend America by Aiding the Allies, som ble betalt av huset Morgan.

Enhver som så dypere kunde imidlertid lett oppdage at disse slagord til krigspartiet i USA. bare tjente til å maskere de egentlige mål til den maktgruppe som samlet seg om Roosevelt. Den kjølige og gjennom sine store sosiologiske verker verdensberømte amerikanske historiker Charles A. Beard konstaterer i sin siste bok „America in Midpassage“, som kom ut i 1939, at den amerikanske utenrikspolitikk ikke har kunnet slutte seg til europeiske makters store strøm av imperialistisk stormaktpolitikk fordi der neppe eksisterte jomfruelige kontinenter mer som en erobrer med utsikt til hell kunde kaste seg over. „Det eneste imperialistiske håp“, sier han ordrett, „som for De Forente Stater med rette kan betegnes som storpolitikk, består i overmanningen av det britiske imperium, består i at der kan settes et amerikansk imperium i det britiske sted. Men“, tilføyde han dengang noe melankolsk, „skjebnen synes ikke å føre med seg denslags utsikter i sitt skjød.“

Sjansen, som Roosevelt så

Allerede et år etterat Beards bok kom ut, dukket der opp som et fata morgana over den amerikanske politikks horisont den uante og uventede mulighet av at Amerika som resultat av denne krig kunde overta den veldigste arv som noen sinne tilfalt en stat. Da Eng-

land etter Dunkerque hjelpeløst måtte se på hvorledes dets franske fastlandsdolk på det europeiske kontinent brakk av under den tyske forsvarsmakts hammerslag, var det bare håpet om hjelp fra Amerika som kunde holde oppe det dødelig truede britiske verdensrike. Roosevelt ga straks løfte om denne hjelp, uten at det amerikanske folk visste noe om det. Men så besluttet man i kretsen om Det Hvite Hus at denne gang vilde man gå fram på en annen måte enn Wilson. Denne gang dreide det seg om en ubarmhjertig forretning. Det berømte bytte av den britiske kronens vestindiske klenodier mot femti gamle destroyere ga en forsmak på den. I juni 1941 skrev det amerikanske tidsskrift „Current History“ åpent om hvorledes man nu i toneangivende kretser i Washington så på verdenssituasjonen: „Midtpunktet for verdensordningen i Europa hittil går under“, het det der. „Ingen nasjon på eller i nærheten av dette kontinent er i stand til å overta ledelsen for en varig verdensordning ... Denne europeiske evneløshet tvinger Amerika enten til å overta ledelsen i den kommende epoke eller å finne seg i en ny middelalder av ubegrenset varighet. England vil gå ut av krigen som skyldner-nasjon. Den første verdenskrig kostet Storbritannia dets kreditorposisjon i Nord-Amerika — så vel i De Forente Stater som i Kanada. Den annen vil koste det størstedelen av dets resterende investeringer i Syd-Amerika og i det fjerne Østen ... I beste fall kan englenderne oppnå å redde sin eksistens som folk. Derimot vil de ikke lenger råde over de vitale reserver til å overta ledelsen av verden i en ny epoke ... Den eneste fred vi overhodet har noen interesse i, er en Pax Americana, akkurat i samme betydning som der engang har eksistert en Pax Romana og en Pax Britannica.“

Slik så de amerikanske imperialister altså selv sine framtidsmål. Denne krig syntes seg for dem som en enestående, ja uhørt anledning til å bygge opp et amerikansk verdensrike som bokstavelig talt var tenkt som et rike omfattende hele verden. Hertil hørte Englands underkastelse, den i det minste indirekte undertrykkelse av det europeiske kontinent og samtidig i Østasia det Dominium Pacificum, som „American Mercury“ kort før USA.s inntreden i krigen allerede så sin fullendelse nær. Gjennomsnittsamneren hadde hver-

Fortsettes side 11

Framstormende infanterist under flankangrepet

PK.-foto: Krigskorrespondent Zöllner

Etter hard kamp Bersaglieren, som er vendt tilbake fra et heldig støttrupforetagende mot sovjetrusserne, forteller sine tyske kamerater om den harde kampen. Den tunge stålhjelmen har han byttet med den italienske elitetropps tradisjonelle lue

PK.-foto: Krigskorrespondent Fredersdorf

Gåten ved de amerikanske nederlag

Fortsatt fra side 8

ken fantasien eller overhodet viljen til et sådant program. I alle fall forsto denne gjennomsnittsamertikaner slett ikke at et slikt program kanskje kunde bety at hans sønner en dag måtte blø og dø i Burma eller på Ceylon, i Marokko eller på Island. Og, som det synes idag, så kunde heller ikke den gruppe av politikere, diplomater, finansmagtater og avisutgivere som er ansvarlige for utenrikspolitikken, forstå dette.

Midlene

Roosevelt og hans krets henga seg tvertimot til den illusjon at denne verdige ekspansjon i Stillehavet og Atlanterhavet, ved hvilken De Forente Stater skulde bli til verdens virkelig herskende midtpunkt, lot seg gjennomføre alene ved arveavtaler og leie- og lånepakt. Hvorledes kan man ellers forklare at presidenten fra sommeren 1941 lot sine truselstater mot Tyskland, Italia og Japan, som hadde vært allminnelig gjennom en årrekke, nu etterfølges av åpne provokasjoner og endog krigshandlinger, uten at den amerikanske flåte, for slett ikke å snakke om landhæren og luftvåpnet, selv bare minimalt var i stand til å stille seg til kamp mot tremaktspaktens makter. Enhver militær fagmann visste dette, og i de amerikanske militære tidsskrifter ble der i alle detaljer diskutert at f. eks. den amerikanske landhærs utdannede reserver sommeren 1941 var mindre enn Belgias ved begynnelsen av det tyske vestfelttog. Til tross herfor ga Roosevelt i september 1941, uten enhver tysk provokasjon, ordre til den amerikanske atlanterhavsflåte om at den hadde å åpne ild mot enhver tysk krigsskip den fikk øye på. Til tross herfor blåste Roosevelt samtidig ad de nye muligheter som ennå engang var blitt åpnet for en vennligsinnet japansk-amerikansk forståelse gjennom et personlig brev fra fyrst Konoye. Etterat Det Hvite Hus hadde organisert USA.s og det britiske imperiums fullstendige boikott av den japanske eksporthandel, trodde Roosevelt nu ganske enkelt å kunne tvinge japanerne til underkastelse ved å stenge av for deres handel.

Hvilke utsikter syntes der å åpne seg for det nordamerikanske kontinent: England og Japan syntes begge i den grad drevet inn i et hjørne at de ikke lenger kunde unndra seg et amerikansk diktat. Tyskland, fra hvis side man dessuten aldri alvorlig hadde fryktet noen fare for de egentlige snevrere amerikanske interesser, var samtidig holdt i ånde ved krigen mot Sovjetunionen. Der var gitt ordre til den amerikanske opprustning, og den kom også igang omenn meget langsommere enn man hadde ventet. Etter beregningene i Det Hvite Hus kom det imidlertid heller ikke så meget an på dette, da Roosevelt etter tingenes gang regnet med å måtte vise seg på slagmarken som sistemann og mer som en symbolsk handling. Disse små ekspedisjonsarméer, hvis oppstilling man beskjeftiget seg med i Washington, skulde på en måte bare tjene til å sette det amerikanske segl på arveavtalene som en nådig skjebne — en puritansk spe-

sialgud — allerede syntes å ha forberedt.

Forfeilte spekulasjoner

Var det ikke Churchill selv som i slutten av januar 1942, etter sin hjemkomst fra Washington uttrykkelig bekreftet at hverken han eller Roosevelt hadde regnet alvorlig med at Japan vilde våge å ta opp den forlengst tilkastede strids-hanske? På den annen side har Tyskland til forbauselse for hele verden og til særlig ergrelse for Roosevelt latt så godt som ubesvart alle den amerikanske politikks utallige provokasjoner i 1940 og 1941. Der Führer var taus. Hva der var å si, hadde han sagt i det berømte svar til Roosevelt av 28. april 1939, dette mesterverk av politisk retorikk. Men nettopp fordi Tyskland overfor De Forente Stater innskrenket seg til en rent formell behandling av utfordringen, og fordi samtidig Japan inntil siste øyeblikk gjorde det forståelig at det var rede til forhandlinger, følte Roosevelt seg helt sikker på at USA. for det første overhodet ikke hadde å regne med en tofrontskrig og at for det annet i alle fall han selv kunde bestemme det tidspunkt da den amerikanske slagflåte, enten det nu var i Atlanterhavet eller i Stillehavet, skulde gripe inn i den endelige kamp.

Således følte Roosevelt seg høsten 1941 i virkeligheten som verdens kommende herre. Det britiske prinsipp med å la andre land kjempe for seg for så til slutt med den minste innsats selv å høste resultatet og byttet til fordel for seg syntes å være mesterlig ettergjort av denne lærenemme elev av den angelsaksiske imperialisme. Bare på denne måte kan man forklare seg den rus som en vesentlig del av de amerikanske aviser og tidsskrifter befant seg i de månedene. Triumferende hadde utgiveren av „Life“ forkynt at nu var „det amerikanske århundre“ begynt. The americanization of the world var nu den parole som ikke lenger ble drøftet i hemmelige betenkninger, men for hele offentligheten.

Av feilregningene

Den framtidige historiker vil oppfatte denne Roosevelts nedstyrtning fra illusjonenes verden og fra de svimlende høyder for en innbilt maktstilling over nesten hele jordkloden som et av de sjeldne dramatiske øyeblikk da der bokstavelig i løpet av en natt setter inn en ny fase i historien. Det japanske angrep på den amerikanske slagflåte i Pearl Harbour, og like deretter senkningen av de to slagskip i den britiske eskadre i det fjerne østen, ramte i sentrum av amerikanenes og britenes offensive forberedelse som var beregnet på måneder framover. Qst-Asias skjebne var avgjort i løpet av tre dager. Den derpå følgende erobring av Malaya og de nederlandsk-indiske øyer betydde bare utnyttelsen av det allerede tilkjempede resultat. I samme øyeblikk trådte nu også Tyskland og Italia inn på Japans side. De Forente Stater befant seg dermed for første gang i sin historie i en krig på to fronter. Det amerikanske offensivsystem mot Japan som var blitt forberedt i en årrekke i den kjempemessige trekant Hawaii — Singapore — Vladivostok og særlig var blitt intenst utbygd etter den sovjetrussisk-amerikanske tilnær-melse fra sommeren 1941, var ennå på

ingen måte fullført. General McArthur, kommandanten på Filippinene, hadde på høytstående amerikanske militæres løsmunnete måte like før uttalt til en amerikansk journalist at han ennå trengte minst et halft år til utbyggingen av Filippinene, Guam og Wake. I virkeligheten tydet også alle tegn på at Roosevelt tenkte å føre et dødelig slag mot Japan våren eller høsten 1942. Som forutsetning herfor var der fra gammelt av bestemt å forene en britisk slagskipseskadre og den amerikanske stillehavsflåte i Singapore. Herfra skulde så programmessig den japanske slagflåte tvinges til den avgjørende kamp omtrent syd for Formosa.

Uten nøye kjennskap til de illusjoner og forutfattede meninger som hadde ett seg dypt inn i de amerikanske politiske og militære lederes hjerner, måtte det bli en evig gåte i hvilken grad det i virkeligheten var mulig for japanerne å overrumple amerikanerne på alle punkter, enskjønt den amerikanske politikk overfor Japan samtidig ble drevet i ultimativ form. Nu viste det seg at disse utpressningsforsøk fra amerikanernes side ikke egentlig var utslaget av en lenge levende forsvarsånds sikre følelse, men av den amerikanske uregenskap med misaktning og undervurdering av alle fremmede lands og overvurdering av egne maktmidler. I årtier, i alle fall siden den siste verdenskrig, hadde man i USA. fra presidenten ned til den minste tallerkenvasker berust seg i at De Forente Stater har de største hus, de fleste biler, den største stålproduksjon osv. Ingen falt på den tanke at en provokatorisk politikk fra USA.s side mot andre stormakter i virkeligheten kunde ha farlige følger. Roosevelts hysteriske taler om truselen mot USA. fra Tysklands side faller ikke utenfor disse rammer, for de var alle år igjennom hovedsakelig tenkt som indrepolitisk-taktisk middel som skulde dekke over New Deals fiasko og problemet med de 10 millioner arbeidsledige som fortsatt eksisterte til 1940.

Verdenspolitiske følger

Gjennom den amerikanske krigsforsels nederlag er imidlertid ikke bare hele verdenssituasjonen, men likeså den rolle som De Forente Stater kan spille i denne krige, fullstendig forandret. De ærgjerrige drømmer om et Dominium pacificum er forsvunnet i røk og damp. Burma, Tschungking-China, Thailand og Singapore er ikke nu de mest framskutte potensielle stillinger for en amerikansk posisjon. Problemet dreier seg nu tvertimot bare om muligheten av Australias defensive redning, som er minimal som følge av bortfallet av den amerikanske slagflåte, dersom Japan skulde beslutte seg til et konsentrisk angrep på dette øykontinent. Også den amerikanske posisjon i China, som har vært den egentlige kjerne i Det Hvite Hus' politikk i det fjerne Østen, er tapt siden Birma falt i japanernes hender. Den verdige prestisje amerikanerne har hatt i det fjerne Østen, er tapt siden Burma falt med til sitt „usynlige rike“, er likesom den britiske gått tilbunns. Selv utgangspunktene for forsøket på en senere gjenerobring av den malayisk-indisk-filippinske øyverden er tapt. De verdige kapitaler, som England og Amerika har investert i de utstrakte asiatiske områder, må avskrives. Hele framtidsmar-

kedet i Asias overbetokede monsunland vil være lukket for Amerika og England. Den maktpolitikk uten makt, som Roosevelt førte, betyr samtidig den definitive avskjæring av verdige framtidige økonomiske utviklingsmuligheter som uavlatelig i de siste år beskjeftiget fantasien til de mest oppvakte amerikanske ånder. Tar man i betraktning at Japan aldri hadde gått til dette slag, dersom Roosevelt ennå høsten 1941 hadde anerkjent det fjernøstlige keiserrikes berettigede interesser, så kan man først forstå hva hasardpolitikken til denne dilettant har kostet hans land. Når Hore-Belisha engang ergerlig har sagt i Underhuset at Churchill er den eneste englander som er istand til å sette overstyr det britiske imperium på en ettermiddag, så er Roosevelt ialfall den eneste amerikaner som dette lyktes for med hensyn til sitt lands sjanser.

Tilbakevirkningen på USA

Og nu den framtidige rolle til De Forente Stater i denne krige:

Under atlanterhavssamtalen mellom Churchill og Roosevelt i august 1941 ble rollene til begge land fastlagt slik som de avtegnet seg for disse menn. De Forente Stater skulde gjennom stadig skarpere trusler utøve et moralsk press mot Tyskland og Italia og samtidig med økonomisk boikott hindre Japan i åpent å slutte seg til aksepolitikk. Men utover dette skulde USA. på lang tid ikke gripe aktivt inn i krigen, men bare utvikle seg til den gigantiske etappe og Englands og Sovjetunionens gigantiske arsenal. Selve den amerikanske opprustning, som det var dårlig bevendt med — i 1941 f. eks. kunde der i USA. bare framstilles ialt 250 luftvernkanoner — skulde framdeles holdes nede til fordel for de allierte. Vi ser at det strategiske program nøyaktig svarer til de politiske arvefølgetanker som vi har risset opp foran.

Alt dette er det ikke blitt meget igjen av hverken for dagen eller for den nærmeste framtid. For kort tid siden ble det i Washington innrømmet at f. eks. leveransene til Sovjetunionen i første kvartal 1942 var så godt som stanset. Den amerikanske generalstab må nu i første linje tenke på sine egne behov. Bortfallet av de verdige materialkilder i det fjerne Østen har samtidig øket betraktelig de allerede nesten uovervinnelige vanskeligheter på alle områder av materiallevering for USA.s krigsindustri. De amerikanske kyster i Stillehavet og Atlanterhavet må nu — særlig hva angår skipsfarten — gjelde som forreste frontlinje. Samtidig har naturligvis spenningene mellom de finanskapitalistiske og fagforeningsgruppene forsterket seg betraktelig, slik at alle de sykdomsforeteelser som New Deals blå ørn ble lammet i vingene av for åtte år siden, opptrer i betydelig med aktiv form. Ingen vil naturligvis betvile at den amerikanske masseproduksjon på det ene og andre område også i denne krige vil gi resultater til slutt. Den vil dø på ingen måte få noen vekt i 1942 i den verdige kamp som på ny er blusset opp mot bolsjevismen.

Ennu viktigere er de psykologiske faktorer. Den uavbrutte hatpropaganda mot Tyskland og Japan, som har gått for full fers allerede fra høsten 1937, har ikke med USA.s aktive inntreden i krigen vist de resultater som man

allikevel massepsykologisk kunde regne med. Den patriotiske bølge som gikk over landet, var overraskende kortvarig. Forsvarslysten og likeså rustningsarbeidernes arbeidsuvillighet derimot viste seg allerede ivær på ny i tusener av symptomer. Har kretsen om Roosevelt inntil desember 1941 med slagordet om „det amerikanske århundre“ forsøkt å sette opp et fantasi-vekkende mål i det minste for middelstanden, så viser der seg nu, etter det også gjennomsnitsamerikaneren må føle hvor latterlige alle disse fraser er blitt, tretthetssymptomer som nettopp kan føres tilbake til det overmål av propaganda som bare var innstilt på det negative — hatet mot Hitler.

Brann i horisonten

Først litt etter litt blir det klart for gjennomsnitsamerikaneren hvilken avgrunn Roosevelts doktrinære feilspekulasjoner har ført ham ned i. Denne president lovde, da han for nesten ti år siden første gang tiltrådte sitt embede, å la den tredjedel av amerikanerne som er slett ernært, har dårlige klær og dårlige leiligheter få del i den amerikanske overflods velsignelser gjennom en ny økonomisk politikk fra regjeringens side. Resultatet var katastrofen med New Deal. Presidenten og hans kallede talsmenn har så foregjølet det amerikanske folk at dette mål bare kan nåes gjennom oprettelsen av et slags amerikansk verdensherredømme. Idag kan det sies at også det andre forsøket, som førte til Roosevelts skjebnesvangre utenrikspolitikk, er strandet. Intet kan derfor i framtiden hindre at amerikanismens dype krise, som opptrådte overraskende ved slutten av Hoovers regjeringstid, og som siden bare overflatisk ble dekket med stadig nye nødsforanstaltninger, rammer den amerikanske livsstrøm i hele dens bredde og vil slynge den nedover et Niagara-fall.

Roosevelt trodde at han kunde avverge de truende indre farer alene ved hjelp av krigen, gjennom en konsentrasjon av alle krefter utad. Men nettopp denne krig, som presidenten har søkt og framkalt, ja som han løp etter, vil allerede i løpet av overskuelig framtid la alle virulente sykdomsstoffer i det amerikanske folkelegeme — det sosiale som det rasemessige — bryte ut. Målt på bakgrunn av de veldige problemer, som stadig mer uunngåelig reiser seg i De Forente Staters indre, vil denne president bare vise seg som den lille slusevokter som tilfeldigvis var der da de truende vannmasser kombrusende, og som forvirret dreide på det gale hjulet slik at demningen brast. Dette kan man allerede nu se.

The only imperialist hope worthy of „great politics“ for the United States lay in the overthrow of the British empire and the substitution of an American empire for it, and no such prospect seemed enclosed in the contours of fate.

Framstormingens veg

Over det vidstrakte, lett bølgede steppeterreng tegner de tyske panserbilens belteverk og de ledsagende kjøretøyers hjul sin „rullebanes“ kurver, sin veg til fronten

PK-foto: Krigskorrespondent Rebhahn

Vegen bakover

Lignende kurver i det samme terrenng — men dennegangen trukket opp av tusener fangne bolsjeviker, som vandrer mot sine samlingsleire

PK.-foto: Krigskorrespondent Walz

3 DAGER

Tilintetgjørelseskamp, slik som finnene fører den

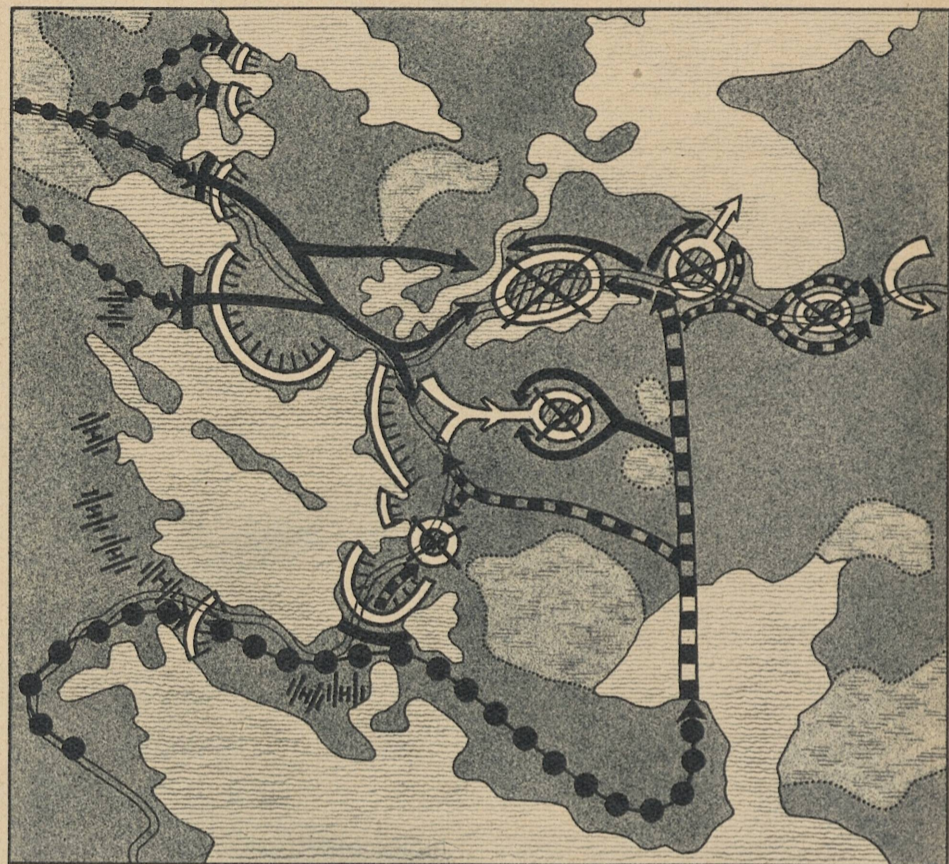

1. DAG

Det finske artilleri holder helt siden grålysningen nede bolsjevikene, som er drevet fram til neset mellom sjøene og sum-pene. Mens finnene i nord oppholder fienden, støter . . .

... i sør hurtige finske tropper mot øst, for å nå fram til den fiendtlige flanke og bak dem. Neset er for smalt til at man kan foreta regelrette omringninger, derfor . . .

Kartskissen viser det typiske „motit“ — kampfjorløp som våre bilder dokumenterer

 Kilometer	 Omringnings- og tilintetgjørelsesstillinger = „motit“ (gryter)	 Sump
 Finnenes artilleristillinger	 Russiske forsvarsstillinger	 Bygdeveg
 Finnenes frammarsj- og angrepsretninger	 Sjø	 Uvegssom, tett skog

Finnen er den fødte skogsoldat, og han har i sin krig mot de sovjetiske masser utviklet en spesiell kampmåte, som helt fra begynnelsen av sikrer ham en ubetinget overlegenhet. Det er „motit-strategien“: dette ord er tatt fra tømmerhugger-språket, der betegner som „motit“ den favnegrind, som holder det felte metertømmer sammen i stabler

... sniker finske støttropper seg i ly av natten gjennom de bolsjevikiske linjer og samles til en vidtomfattede omgåelsesmanøver i ryggen på de bolsjevikiske forband

2. DAG

Da morgenen gryr, svinger finnenes sydlige kampgruppe inn mot nord. Den må da sette over en bred vannarm, og til dette benytter den seg av fiskerbåter, som ligger ved bredden. Da...

... fortsetter de finske infanterister sin framtreden gjennom den uwegsomme skogen; de deler seg opp i flere grupper, for å storme vifteformig inn fra de bolsjevikiske stillinger, som ligger i halvkrets langsmed vegene og sjøene. Den påfølgende...

... kamperøring driver bolsjevikene tilbake og tvinger dem til å rekke seg sammen som pinnsvin

Like etter nattens frambrudd retter artilleriet en heftig trommeild mot bolsjevikene, som er trengt sammen. Virkningen på fiendens sammentrengte masser er morderisk. Den...

3. DAG

... er ødeleggelses dag for de splittede og omringede sovjetforband. I nærkamp, mann mot mann blir "motit"ene ryddet, og ...

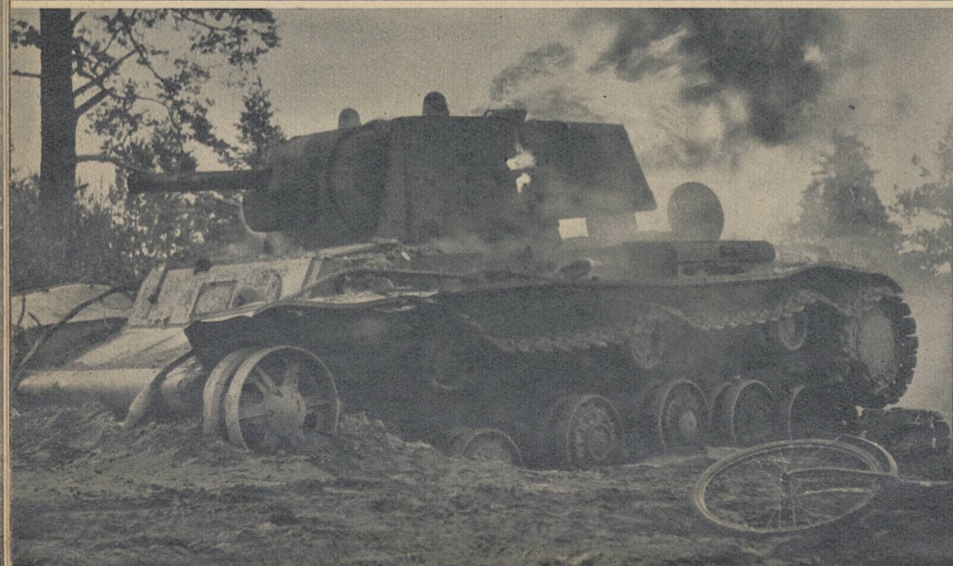

... bare ganske få unngår som fanger disse ubønnhørlige harde nærkamps

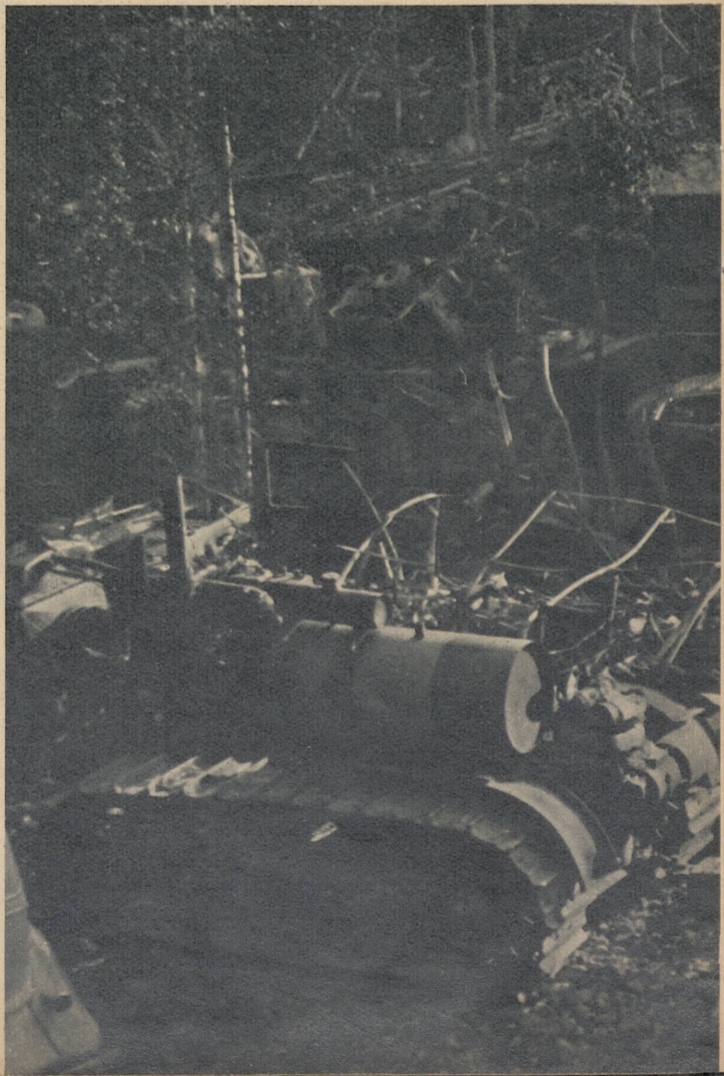

Finske PK.-fotos: Krigskorrespondentene Ruponen, Suomela, Sundström, Helaoder, Borg, K., Manninen, Pietinen, V.

← Finsk antitank-skyts kaster seg over bolsjevikene, som på noen få veger gjør et fortvilet utbrytningsforsøk fra grytene med panservogner

← Antitank-kanonenes skudd og utlagte miner forvandler panserkolossene til glødende stålklister

helvete. Den enkelte finske kjemper viser seg den fiendtlige overmakt langt overlegen i trekamp

Tilbakekjøringen av de sårede på sleder av kvister gjennom den uframkommelige skog er vanskelig — men den finske skogsoldat som overalt orienterer seg uten kompass, unngår enhver omveg

Det er slutten: alle fem gryter er revet opp og de innesluttete sovjetforband tilintetgjort. Bare de tause ruinhoper av ødelagt bolsjevikisk krigsmateriell blir tilbake

Hvorfor ler Litvinov slik? Den bolsjeviske sendemann, som er svært avhold i Washington på grunn av sine bitende vitser, morer seg med sin frue åpenbart utmerket over vertenes blinde uvitenhet

FIRE BILDER FRA FJERNE BREDDEGRADER

Demonstrasjon i Tripuri. Menn fra den indiske nasjonal-bevegelse under et opptog

Britisk soldat og araber. Britens aggressive stilling med den opplantede bajonett og araberens ro, der han venter på frihetens dag, er som et symbol for situasjonen i den nære orient

Menneskeetende veger. I de senere år bygdes Burmavegen av kulier, som døde i titusenvís. De seierrike japanere sperret denne siste livsåre. Og nu bygger kulier igjen veger i Tsjungking-Chinas jungler og fjellsider, men ingen amerikansk lastebil vil komme til å rulle fram der med våpen. Den japanske frammarsj truer allerede nu Assam-vegen, som ennå ikke er ferdig

En dødelig ildtunge. Flammekastere røker ut en sovjetisk bunkerstilling

PK.-foto: Krigskorrespondent Grimm

Hvilepause

Foto : PK.-krigskorrespondent Zöllner

**Tung
fla-kanon
i nattkamp**

PK.-foto:
Krigskorrespondent
Schröder

I begynnelsen av det 14. århundre, nemlig i årene mellom 1320 og 1330, fikk man ute i verden noen selsomme og skrekkinnjagende etterretninger fra Tyskland. En magisk munk ved navn Berthold, som man hadde gitt tilnavnet „Schwarz“, fordi han pleide å håndtere med dunkle gjenstander, hadde oppfunnet den kunst, under forferdelig larm å sprengte faste legemer fra hverandre. Hans kunst berodde på å blande svovel, kvikksølv og salpeter sammen på en hemmelig måte for der ved å frambringe lyn og torden på samme tid. Berthold skal ha vært en fransiskaner, men man vet ikke nøyere beskjed om ham. Levde han i Köln, Mainz eller Freiburg? Uklarheten om dette har mere enn tilfeldige årsaker. Alle menn som i de følgende tider beskjeftiget seg med kruttet, dets anvendelse og fullkommengjørelse og i det hele tatt med de eksplosive stoffers hemmelighet, er omgitt av svarte skygger. Et eksempel fra den nyere tid er ingeniør Nobel, dynamittens oppfinner. Tanken på å være blitt rik gjennom et ødeleggelsesmiddel, plaget ham i den grad at han brukte sin formue til å grunnlegge den bekjente Nobelstiftelse.

Da menneskene straks begynte å bruke broder Bertholds kunst til ødeleggelsesverk, var det klart for mange at den dunkle fransiskaner ikke handlet etter Guds anvisning, men at han sto i pakt med djevelen. Man fant fram den beslutning som ble fattet i det annet lateranske konsil fra året 1139, og som under straff av bannlysning forbød „for framtiden å utøve den dødbringende og avskyelige kunst å anvende kastekuler og pileskudd mot katolske kristne.“

En kanonenes skytshelgen

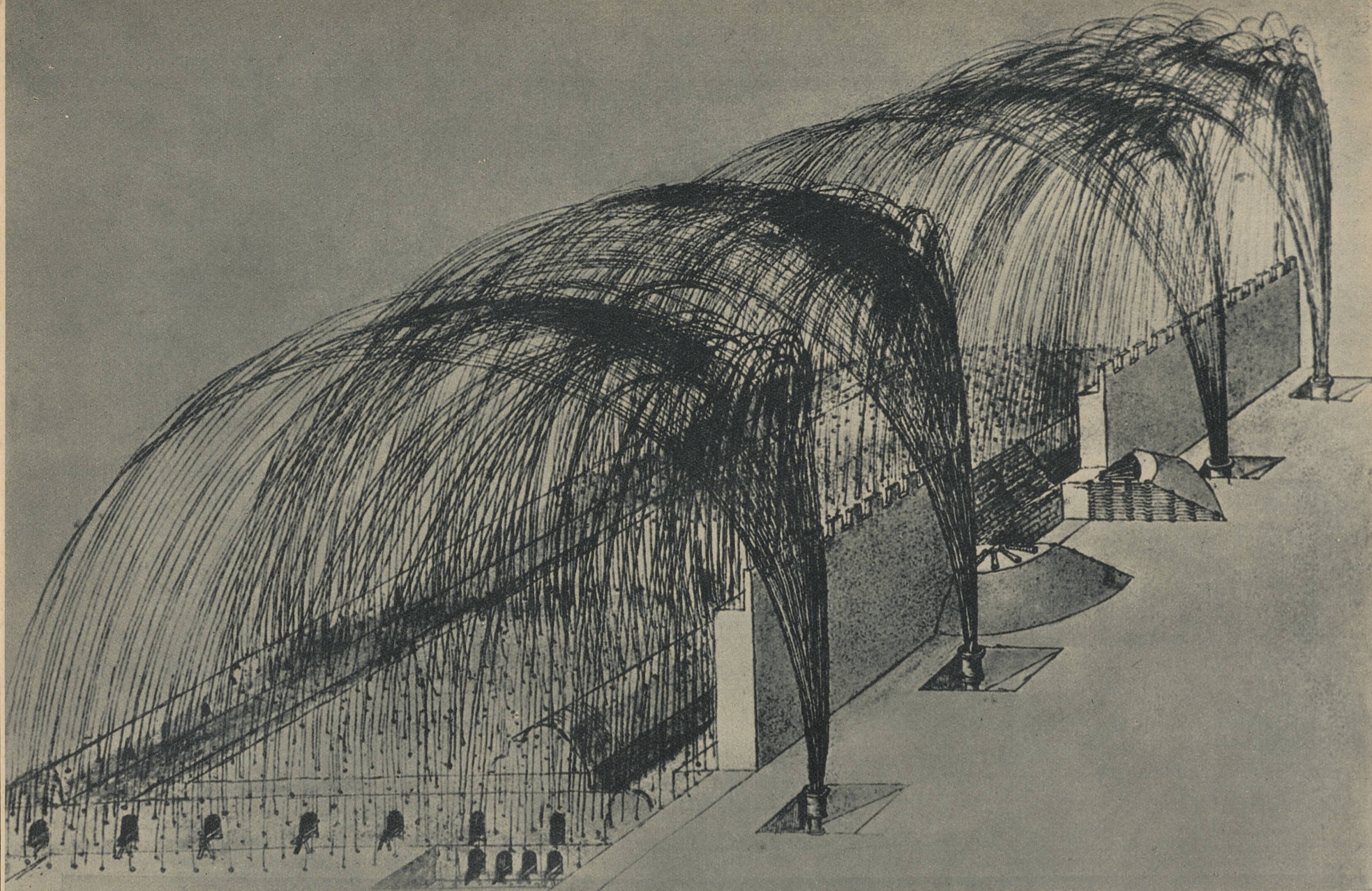
Ved denne beslutning dreiet det seg bare om de harmløse maskiner som man slynget stener og piler med. Men nu kom man med noe som var ennu farligere: kanonen ble kjørt fram. I året 1331 avfyrte de tyske soldater i slaget ved Cividale i Italia det første kanonskudd. Riddernes og deres borgers strålende herlighet sank i grus under kanonenes torden. Bøssemakerne som kanonstøperne kalte seg, gjorde ende på feudalismen. Baronene som nu følte seg truet, hisset kirken opp mot dem. De skulde ekskommuniseres og brennes

„Kanonstøperiet“, Tegning av Leonardo da Vinci

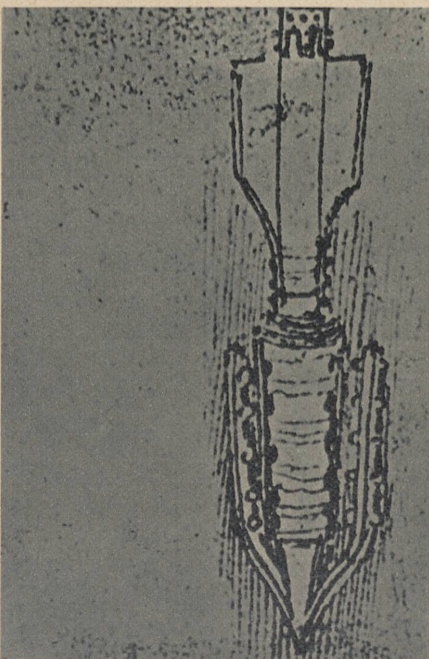
GJØR PLOSS KANONENE KOMMER!

Kanonenes historie er historien om det moderne menneske. „Signal“ vil i to artikler fortelle artilleriets historie, for å gi sine lesere nytt materiale til å bedømme nutiden. Likesom med mange av menneskenes gjerninger, så er det også med opprettelsen av artilleriet spørsmål om Gud eller satan har ført hånden. Svarene herpå er forbløffende nok

Leonardos utkast til en sperreild av bombarder. Den store italienske maler var som festningsingeniør langt forut for sin tid. Dette utkast er ikke blitt utført, fordi man holdt det for en drøm. Men for den moderne artillerist er beregningen av en granatkasters spredning noe helt selvfølgelig

som satans sønner. Kanonstøperne unngikk denne fare idet de tok sin tilflukt til kirkens skjød. Blant kirkenes helgener søkte de seg ut én som de gjorde til sin egen skytshelgen. Valget falt på Barbara, hin unge pike i Nicomedia i Lilleasia som var blitt halshugget av sin far fordi hun hadde bekjent seg til Jesus Kristus. Faren ble truffet av et lyn, og martyrkvinnen ble opp-

En forutelse om flybomben! Denne tegning er omtrent 400 år gammel. Først i det 20. århundre kunde Leonardos tanke — å bygge en bombe med retningsvinger — virkelig gjøres

høyet til helgen. Den 4. desember er hennes navnedag. Fra nu av kom også bøsse-makerne i kirkene på denne dag og ba om beskyttelse for sitt yrke. Fra den tid av svever piken med kanonstøvlene over kanonrørene og kruttroken.

Hva betyr egentlig artilleri?

Opprinnelsen til navnet artilleri er også uklar. Noen sier at navnet er av spansk opprinnelse og betyr så meget som „Artilla“, d. v. s. „den lille kunst“; andre mener at navnet er dannet av de latinske ordene „arcus“ (bue) og „tolere“ (å la stige i høyden); atter andre fører det tilbake til fransk: „ars“ (kunst) og „tirer“ (å skyte). Helt til slutten av det 17. århundre blir artilleriet også kalt „arkeley“ eller „arcolai“ og også „artollerei“. Således kommer alt som står i forbindelse med denne kunst fra det dunkle og uvisse, og kanonenes veg er ledsaget både av forbannelser og velsignelser. Både Gud og satan tillegges farskapet.

Ennu i det 17. århundre varte denne strid. Under titelen „In majorem Dei gloriam“ besvor stiftsamtmannen i Zödenburg dengang alle som hadde noe med kruttet å gjøre, dog å befri seg fra satans klør og stadig prøve seg selv om deres gjerning var til Guds velbehag. Han påviste den velsignelsesrike kraft som lå i kruttet og skildret hvordan man kunde anvende det til menneskenes beste.

Men la oss på forhånd være klar over at artilleriet har vist seg å være en

ektefødt datter av Mars. Heraklit betegnet ham som alle tings far. Hvis ikke krigen var til så vilde menneskene den dag i dag føre et nomadeliv. Fiendenes trusler tvang de vandrende hyrder til å kjøre sine vogner sammen i en ring, i hvis ly de kunde bringe sitt kveg og sine kvinner i sikkerhet. På denne måte opsto de første byer og til byenes beskyttelse ble også de fleste kanoner laget. Det var Tysklands rike fristeder som først nyttiggjorde seg oppfinnelsen av kruttet og som utforsket dets videre muligheter.

De harmløse kinesere

Det er bare tomt snakk av sentimentale menneskevenner, når der påstås at kineserne i sin visdom hadde oppfunnet kruttet lang tid i forvegen, men at deres hjertensgodhet hadde avholdt dem fra å gjøre bruk av det til krigerske formål. De hadde anvendt kruttet bare til å lage fyrverkeri til sin fornøyelse. Hvis så var tilfelle, så er det vel tillatt å spørre hvorfor de ikke har latt det bli med denne barnslige moro? Sannheten er at de vilde ha benyttet kruttet på samme måte som europeerne, hvis det var lykket dem å oppfinne det instrument som hører til kruttet, nemlig kanonen!

Den merkelige form for tenkning som utmerker vesterlandenes folk brakte det til i løpet av få århundrer å gjøre artillerikunsten til en velsignelse for hele menneskeheten. Her er noen beviser for denne forbløffende påstand:

Uten krutt ingen bensinmotor og ingen dampmaskin

For det første: Ved hjelp av kruttet lyktes det å oppfinne forbrenningsmotoren. I det 17. århundre demonstrerte nederlenderen Huygens og franskmannen Denis Papin en kruttpumpe for Ludvig den fjortendes minister, Colbert. Med denne pumpe deltok de i en pris-konkurransen som kongen hadde utskrevet for den beste metode til å bringe Seinens vann til hagene i Versailles. Til å begynne med ble oppfinnelsen avvist. Maskinen var ikke pompøs nok for ministeren. Denis Papin utvandret til Tyskland, og i Kassel forbedret han kruttpumpen. Det var den første eksplosjonsmotor. Napoleon lot senere etter Papins tegninger bygge en vogn uten hester, som virkelig kjørte, det var den første automobil. Papin konstruerte forøvrig også den første lufttrykkanon. Sammen med den tyske borgermester Guericke og skotten James Watt er han dampmaskinens åndelige far.

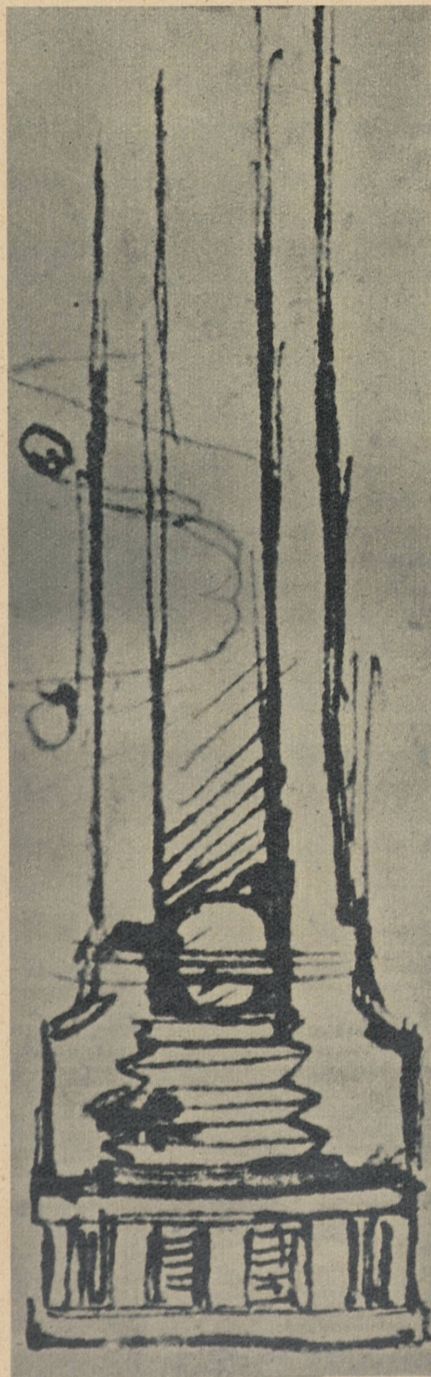
For det annet: Oppfinnernes idéer om dampmaskinen hadde aldri kunnet bli omgjort til virkelighet uten artilleriets hjelp. Bare for artilleristene lyktes det noe som maskinbyggerne ellers i verden ikke var i stand til, de alene nemlig kunde bygge den trykkfaste sylindere som gjorde det mulig for menneskene å få dampens uhyre kraft i sin makt. Det var kanonrør som man brukte til dampsylindere. Det var bare kanonstøperne som kunde lage slike sylindere. Når de i den grad hadde kunnet fullkommengjøre sin kunst, så var det

fordi fyrstene og byene hadde stillet de fornødne midler til rådighet for deres eksperimenter. Mellom det 15. og det 20. århundre var det artilleriet og dets utvikling som de edleste ånder interesserte seg for. Begge de to store dioskurer som kjempet med hverandre om Europas utforming, Napoleon og Scharnhorst, var artillerister. Werner von Siemens som oppfant det elektro-dynamiske prinsipp, hadde vært artillerioffiser. Uten kanonkongen Krupp vilde stålproduksjonen og stålforedlingen ikke ha gjort så raske framskritt.

De store bedrifter på sivilisasjonens område, tørleggingen av Zuidersjøen, bergverkenes redning fra oversvømmelsesfaren, det tekniske oppsving i det 19. århundre, jernbaneskinnene som slynger seg om kloden, alt dette vilde ikke ha vært til uten det uforferdede arbeid som ble utført av den hellige Barbaras disipler. Det var mennene med de kruttsvertede ansikter som modig gikk fram på den veg som var anvist dem av de store ingeniører.

„Og dere har opplevd det“

Striden om motivene kan vi overlate til de sværmeriske gemytter. Hvis

Leonardos kanoner. Maleren tenkte over hvordan man kunde oppfange tilbakestøtet av kruttgassen i kanonrøret. Teknikerne brukte 300 år på å løse problemet

artilleriet virkelig var et satans verk, da handler også djevelen etter den lov som Tysklands største sønn, Goethe, tilla ham: „Jeg er en del av den kraft som stadig vil det onde, og dog skaper det gode.“ Under ekkoet fra kanontordenen fra Valmy som for første gang forkynte den franske revolusjonskraft, skrev Goethe som krigskorrespondent følgende ord: „I dag og på dette sted begynner en ny epoke i verdenshistorien, og dere kan si, at dere har opplevd det.“

Da Napoleon den tredje overga sin kårde etter slaget ved Jena, sa han til kongen av Preussen: „Det var Deres artilleri som ødela oss!“ Under kanonenes torden falt verdenskrigens avgjørelser, der som bekjent dannet optakten til vår tids revolusjonære begivenheter. Kanonenes gjallende og metalliske stemme lager de fanfarer hvormed det europeiske kontinent i våre dager forkynder sin frihet. Det er altså på sin plass uten fordommer å undersøke en sak som i løpet av få århundrer har øvet en så merkbar innflytelse på menneskenes skjebne.

Litt om gleden ved kanoner

Filosofen Nietzsche bekjente seg å være en disippel av den hellige Barbara. Han tjente som frivillig ved feltartilleriet og det var et tungt slag for ham at han på grunn av sin svake helse ikke fikk lov å tjenstgjøre ved kanonene i den tysk-franske krig, men bare fikk være med som sanitetssoldat.

Det er merkelig hvilken tiltrekningskraft kanonene utøver på de begavede ånder. Ethvert menneske føler noe av denne kraft, når han engang ser inn i et kanonrør, inn i dette merkelig blinkende svarte tomrum som gaper ham imøte. Det er verdenslovene som plutselig og skrekkinngydende rører ved ham. I kanonenes tjeneste innforliver mennesket seg i disse dunkle makter og blir en del av dem. Jules Verne rettet sin vidunderkanons rør mot månen og i det ensomme prosjektil som da blir slynget ut i verdensrummet er alle menneskers lengsel etter det uendeliges utforskning innesluttet. Således blir dikteren til artillerist, og er ikke den moderne vitenskapsmann en artillerist som i sitt laboratorium knuser atomer? Gjennom atomenes spaltning å utvinne nye krefter, å trenge fram til den dødelige grense hvor spaltningen opphører, for derved å oppdage livets hemmelighet, å slå en bro fra død til liv, det er det hemmelighetsfulle foretagende som omslynger alle den hellige Barbaras disipler med sine magiske armer ...

Det hemmelige brorskap

Fantasifulle og dådskraftige mennesker føler seg derfor tiltrukket av kanonenes makt, fordi menneskenes kløkt og pågangsmot er innesluttet i dem og deres apparater. Dette apparat kan imidlertid settes i bevegelse bare ved en av menneskenes vakreste egenskaper, nemlig viljen til kameratskap.

Et samarbeid av forskjellige krefter er nødvendig for å avfyre en kanon. Det er kanskje denne omstendighet som fra tidlige tider har gitt artilleriet karakteren av et innviet brorskap. Artilleristene er verdens nyeste soldater. For hundreogfemti eller to hundre år siden var de på mange steder enda ikke innbefattet i den alminnelige disiplin i hæren, men utførte sitt arbeid som

Forfrisker
og
opliver

No. 4711

Eau de Cologne

svenner og var ansvarlige bare overfor sine laugsmestere. De avsondret seg fra rytterne og lanseknektene, hadde sine egne feltkjøkkener og lot ikke profane øyne få innblikk i sine hemmeligheter.

Keiser Leos taktikk

Artilleribrorskapenes hemmeligheter omfattet framstillingen av kulene, sammensetningen av kruttmengden og kanonenes innstilling.

Det var europeernes gamle drøm å kunne slynge ild mot sine fiender ut av et rør. Keiser Leo (865—911) sa i sin taktikk: „I bugen på eders skip skal I stille opp et jernrør, gjennom hvilket der slynges ild mot fienden. Og så skal I rette baugen mot fienden for å sette hans skip i brann med denne ild.“ Å kunne slynge ild, det var det som det kom an på. Hvilken kraft skulde vel kunne slynge ilden? Menneskene hadde lenge studert på hvorledes de skulde komme i besittelse av denne kraft.

Dampkanonen

Man forteller at allerede Archimedes skal ha konstruert en kanon som besto av et rør i forbindelse med en bakenforliggende dampkjele. Leonardo da Vinci har samlet alle de meddelelser som han kunde finne i bibliotekene om denne kanon, den såkalte Architronito, og på grunnlag herav laget en konstruksjons-tegning. Men just denne tegning viser at meddelelsene om Archimedes' vidunderkanon bare var drømmerier. For-

utsetningen for anvendelsen av høytrykksdamp i artilleristiske øyemed var en tilstrekkelig trykkfast sylinder. Men så store sylindere, som vilde ha vært nødvendige for å oppnå noenlunde tilfredsstillende ytelse kunde man på Leonardos tid enda ikke bygge, og ennu mindre var man i stand til å bygge dem den gang Archimedes levde. Det var først med kruttets oppfinnelse at man kunde virkeliggjøre tanken om å kunne slynge kuler ut av rør. For kruttet lot seg forbrenne i de metallkammere av den størrelse og fasthet som man den gang kunde lage.

En maler oppfinner flybomben

I oldtiden og middelalderen skjøt man ikke med rør, men med kjempemessige katapulter og armbrøster, slik som vi kjenner dem fra de klassiske autorers skildringer fra oldtiden. Enda på Leonardos tid, i det 16. århundre, altså to hundre år etter oppfinnelsen av kruttet, beskjeftiget krigsingeniørene seg liksom intensivt med konstruksjonen av slike tremaskiner som med utkast til kanoner. Man skulde egentlig tro at disse to hundre år skulde ha vært tilstrekkelig til å fullstendiggjøre ildvåpenets triumf. Men den kjensgjerning at man også i det 15. og 16. århundre bygget kaste-maskiner i stort antall, er ikke bare et bevis på menneskenes tilbøyelighet til å henge ved det gamle, men også på at menneskene bare meget langsomt lærer seg til å anvende nye midler; de store oppfinnere lider skibbrudd

ikke bare på grunn av deres samtidiges treghet og vrangvilje, men også på grunn av den tekniske ufullkommenhet på deres tid. Med sine artilleristiske oppfinnelser har Leonardo foregrepet flere av vår tids våpen, som f. eks. mitraljøsen og flybomben; hans utkast til festningsbygg med automatiske sperreildinnretninger er absolutt moderne og som de senere århundrer har bevist, teknisk riktige. Og allikevel ble bare det minste av det som han uttenkte, utført, nettopp fordi hans tid manglet de tekniske forutsetninger for det, og sannsynligvis også fordi der ikke lot seg finne tilstrekkelig kvalifiserte mennesker som man hadde kunnet utdanne til betjeningsmannskaper for hans vidunderkanoner.

Et nytt menneske blir oppfunnet

Kanonene var ikke bare kostbare, men også vanskelig å betjene. For at de fra å være et kuriosum kunde bli til en virkelig makt, måtte kanonene kompletteres med noe som den gang var nesten mere sjeldent enn kanonene og kruttet. Nemlig artillerister, menn som ikke bare kunde betjene en kanon, men som også holdt ut ved kanonen når den kom i fare. Dette var nesten ennu vanskeligere enn oppfinnelsen av kruttet og framstillingen av kanonrøret. Det tok over 300 år før man fikk en riktig artillerist. Denne utviklingsprosess betydde intet mindre enn å oppdra en helt ny mennesketype. Artilleristen er det første moderne

menneske. Han opptrer for første gang i det 18. århundre, lenge før den franske revolusjon reiser sitt hode. Han er den antiperte syntese av ingeniør, statsborger og soldat, som man egentlig holdt for å være et produkt av det 20. århundre.

Da artilleristen i det 18. århundre trer inn i de øvrige soldaters rekke, betrakter rytterne og musketérene ham med mistro og hemmelig forakt. Men artilleristen overviner dem alle. Fra hans virke utgår der en krigføringens revolusjon som anviser de hittil bekjente troppearter nye plasser. Denne type på en lærd soldat, som forener uforferdethet med vitenskap, blir representert ved Fredrik den store, Napoleon og Scharnhorst. Scharnhorst blir skaperen av den prøyssiske generalstab og blir det 19. århundres store arméreformator. De dumdristige, koldblodige artillerister, bringer nye faktorer inn i Europas avgjørende kriger. Disse nye faktorer var imidlertid intet annet enn nettopp artilleristene, disse nye soldater som hadde lært ikke å være redd for noen ting og å handle selvstendig og å holde ut også når enhver forbindelse med deres ledelse var avbrutt.

Et minnesmerke for den ukjente artillerist

I hærmeldingene fra denne krig har man ofte lest om enkelte artilleristers heltedåder. Den første menige soldat i

Fortsettes side 37

MERCEDDES
Kontormaskiner

SKRIVEMASKINER · REGNEMASKINER · BOKHOLDERIMASKINER

MERCEDDES BÜROMASCHINEN-WERKE AG · ZELLA-MEHLIS/TH.

PÅ BEFALING!

Ødeleggelsen av kulturstedene

Lübeck og Rostock

På Londons befaling ble de indre deler av Lübeck og Rostock ved klar sikt angrepet av nattbombefly i flere bølger. Organisasjonen av disse angrep motsier den påstand, som den engelske regjering kom med, at det dreide seg om et uhell. Også angrepene med håndvåpen på Lübecks og Rostocks sluknings- og redningsmannskaper i de indre deler av byene mellom de brennende domkirker og kirker, var organisert og fant sted på befaling. Med denne bombardering av Lübeck og Rostock, som skjedde på Londons befaling, har fienden ikke bare truffet to åpne tyske byer, men hele det kulturelle Europa. Lübeck, engang „Østersjøens dronning“, og ikke mindre Rostock har i mange århundrer vært intimt forbundet med det nordlige Europa og de stammebeslektede deler av vesten gjennom handel og kultur. Byggverk og kunst fra Antwerpen over Lübeck helt til Reval og helt opp til Skandinavia er et veltalende bevis. Disse hansa-førere fikk tildels tilskyndelser utenfra, tildels — og i høy grad — ga de sin handelsflid og ånd videre. Meget av dette er nu tilintetgjort for alltid.

↑ Et kaos av forkullede planker, bøyde jernbjelker og røksvertede stener kjennetegner det sted, hvor engang Lübecks Rådhus' „kriagsstue“ sto. De verdensberømte panelinger og treskjæringer i senrenessansens stil stammet fra Tønnies Evers d. y. og oppsto i årene 1594—1608 ↓

LÜBECK

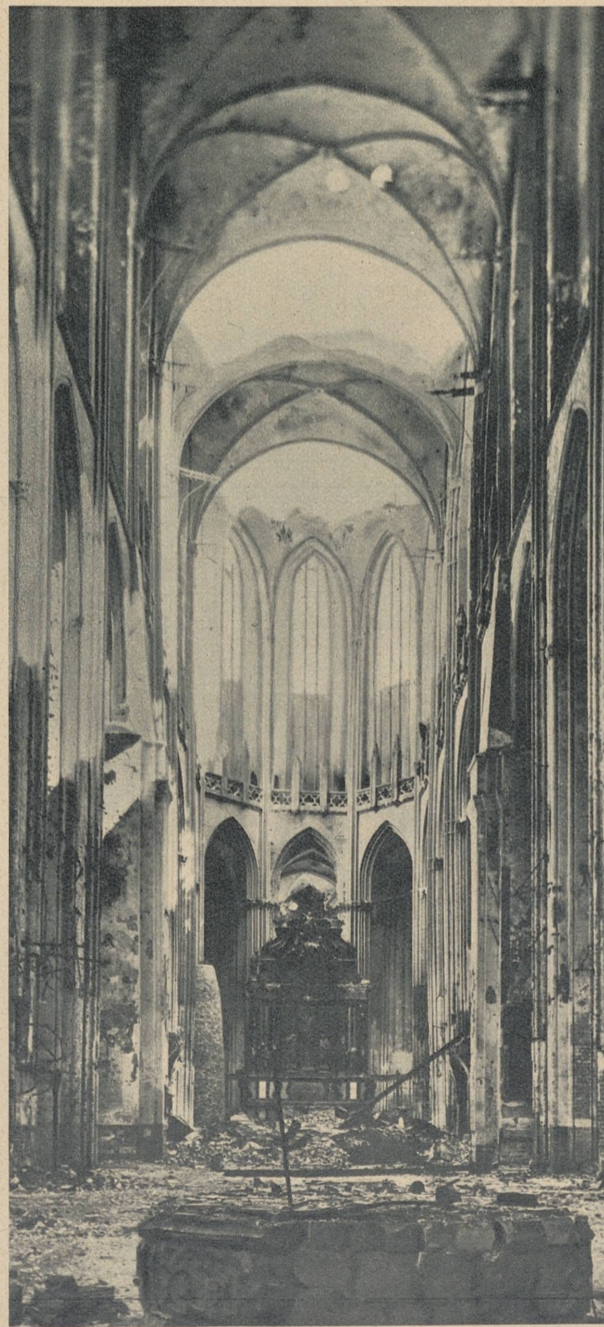
Som et symbol på dystre klage står det brennende sørtårn på domkirken, der ble grunnlagt av Henrik Løve i det 12. århundre. I forgrunnen det fullstendig nedbrente „Museum ved domkirken“

Alfstrasse med utsikt til St. Maria-kirken. Denne kirke som stammer fra annen halvdel av det 13. århundre, var forbildet for mange kirkebygninger i den senere gotikk i Østersjøområdet. Til høyre resterne av dette klenod i nordisk kirkebygningskunst

PK.-fotos: Krigskorrespondent Enno Kind, Staatliche Bildstelle

Det indre av Maria-kirken med utsikt til koret. I forgrunnen på bildet til høyre ser man sokkelen på bronse-døpefonten fra 1357, som smeltet i ildhavet

↑ Rostocks eldste kirke. Her sees koret, skibet og det massive vesttårn i St. Nikolai-kirken — og det som ble igjen av dette i år 1300 oppstatte minne om den vestfalske bebyggelse ↓

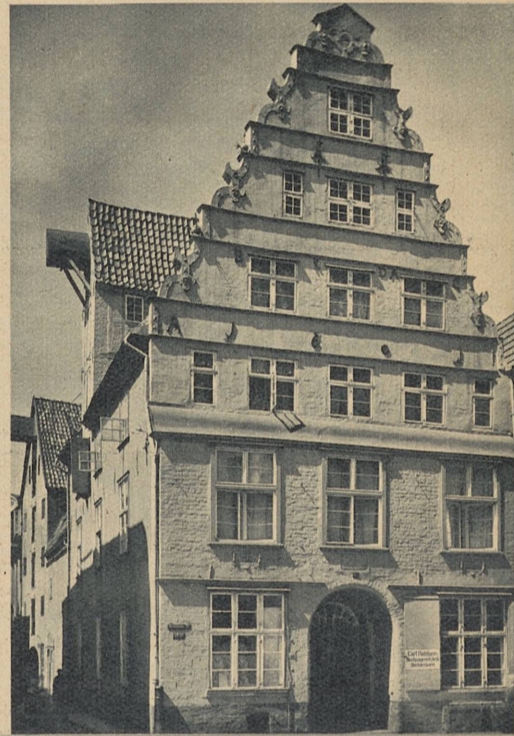
LÜBECK

„En hel Mil Huse uden Tage“, skriver „Illustrated London News“ under dette Fotografi fra den ødelagte indre By i Lybæk, og „Times“ offentliggør samme Billede med Henvisning til den fuldstændige Ødelæggelse af den indre gamle By. Silhuetten af „Byen med de gyldne Taarne“ ved Trave er tilintetgjort

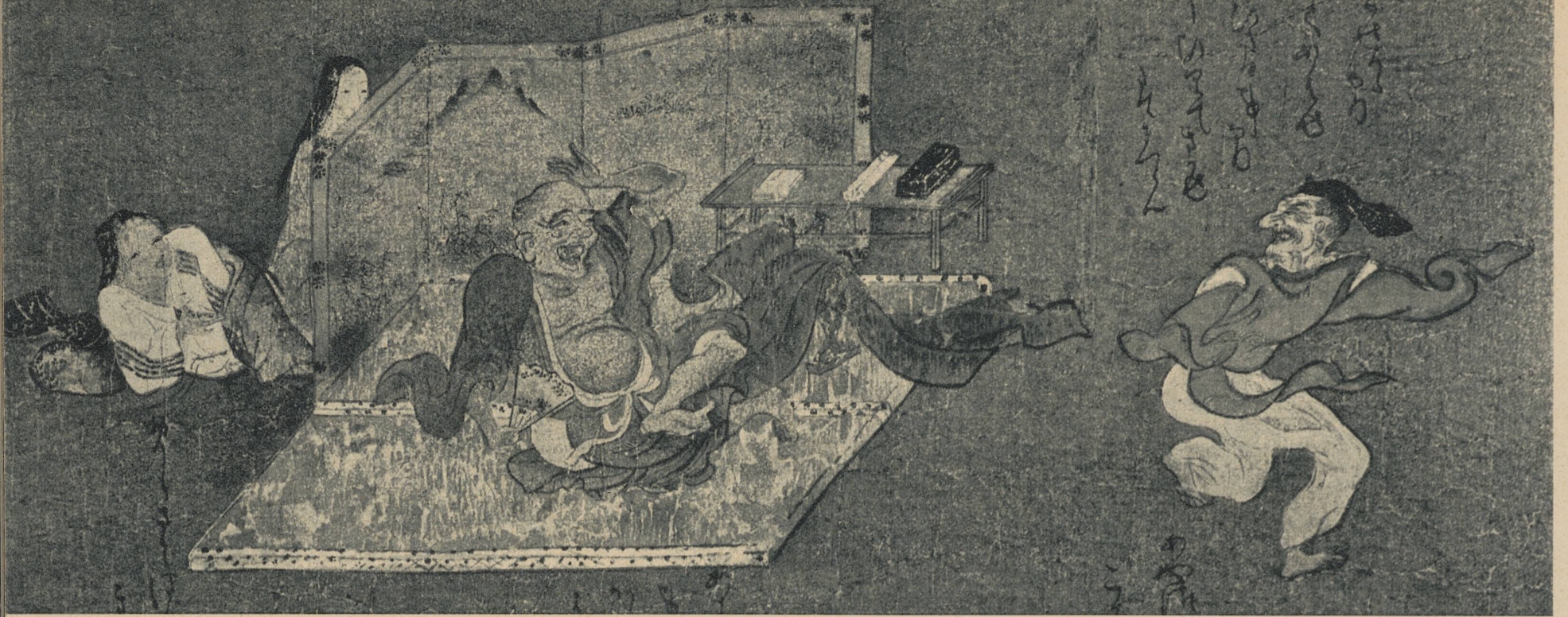
ROSTOCK

↑ Neue Markts nordfront med de senbarokke klassiske „skjort“ av tidligere gotiske spir består idag bare av en rekke røksverte, vinduløse fasader ↓

↑ Renaissancehuset fra år 1601 med dets tårn og heise apparat på yttersiden er nu bare en eneste ruinhaug, hvor murrestene rager opp ↓

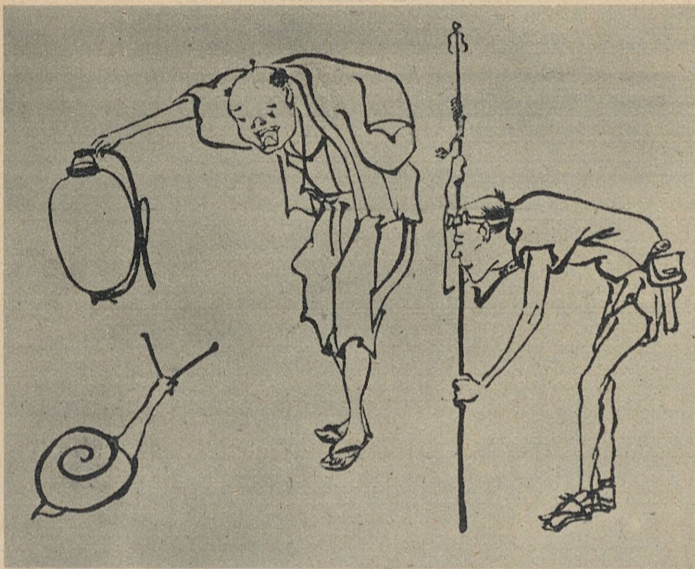

Hos spøkefuglen Fukutomi Den japanske kunstner lar seg ikke avskrekke av en sterk håndbevegelse. En slik løsrivning fra bevegelsen som på dette bladet fra det 14. århundre leter vi forgjeves etter i den europeiske kunst fra samme tid

KOMIKKENS MESTER

Klassiske japanske karikaturer

↑ Øvrigheten inspiserer Her har en ukjent mester laget en ekte eventyrstemning ut av møtet mellom nattervekerne og sneglen

Alle kjenner den smilende japaner. Med uhørt likevekt smiler mennene, kvinnene med grasiøs charme, barna med fornøylig ynde. De synes alle å være forenet med en hemmelighetsfull lov, og vi kan neppe tro at disse mennesker virkelig kan le høyt og overmodig. Men skinner bedrar. Betrakter man disse produkter av japanske kunstnere — et lite utvalg av uoverskuelig forråd — så vil man overrasket måtte tilstå at denne latter kjenner enhver nyanse. Det japanske folks høye estetiske kultur fører med seg at også den ringeste antydning blir forstått. Denne strøm av humørfyllt karikatur, som man kan se allerede på blad fra det 14. århundre, er aldri igjen uttørret i Japan. Også den andre pol i komikken, det groteske, spøkelsesaktige har neppe i noe annet land funnet så inntrengende framstilling som i Japan.

Familien Langhals (Katsushika Hokusai 1820.) Mens fru Langhals forsøker å skremme en musikant som er blind, hviler datteren seg på nakkerullen og røker den japanske pipe

Apekjeden (1600 — 1700.) Det den førstes arm ikke oppnår, det lykkes desto bedre for den fjerde, når den annen og tredje hjelper. Og at det da også finnes noen utnyttede, gjør kjeden desto mer komisk

Papirruller, som avgjør menneskeskjebner. Den nye agrarordning for de besatte østområder er trådt i kraft, og de tidligere kolchosmedlemmer er ivrig opptatt med å undersøke parselleringskartene, som inneholder avgrensningene av den jord som igjen er blitt bøndernes eiendom. Alle vil vite hvor deres åker ligger og hva han må gjøre for så fort som mulig å bringe seg selv og sitt hjemland til velstand igjen

DE BLIR BØNDER IGJEN

Litt om slutten på Kolchos-systemet i de besatte Sovjetområder

Med de tyske arméers framstøt mot øst, som la store områder av Sovjetunionen bak seg, ble verdens øye åpent for en virkelighet, som hadde vært skjult bak en tett tåke i nesten et kvart århundre.

Hva vilde en hær ha måttet oppleve om den i fiendens land hadde forefunnet mer ideale tilstander enn i sitt eget land? Jo, den måtte ha vært vitne til et syn, som ikke kunde annet enn forvirre og beskjemme en. Den vilde ha måttet oppildnes til sammenligninger, som ikke vilde ha falt ut til gunst for dens egen livsordning, som vilde ha revet den med til misunnelse og beundring, til å innse at den var forført til å begå en helligbrøde mot et av menneskehetens virkelige framskritt.

De tyske arméer opplevde nøyaktig det motsatte. De skammet seg, men ikke over seg selv, og skammen ble til gru, til forierdelse over den ødeleggelse, krenkelse, satanisering av menneskebildet, som var lyktes for bolsjevismen — det eneste som virkelig lyktes den. Alle slaveriets systemer, som historien kjenner, blekner likeoverfor dette totaleksperiment med opphevelse av alle livsverdier. Det var med uhyggelig konsekvens innstillet på ødeleggelse av alle bånd i samfunnet, på mordet av intelligenslaget, teknikkens utnyttelse i det ondes tjeneste og helotiseringen av arbeideren mot det siste støt — dødsstøtet;

menneskets atskillelse fra jorden, „ødeleggelsen av brødet“, brakkleggingen av åkeren. — Dette dødsstøt lyktes, og således fikk herskerne over de hjemløse den mest virksomme pisk i hånden — forevigelsen av hungeren i verdens

forhenværende kornkammer. Og på denne hungers realitet ble det laget en legende, legenden om kolchos. Den er den marxistiske omdiktning av den gamle historie om spekket, som man fanger den lille grå musen med.

Da Leninklikken i 1917 rev til seg makten i byene, gjorde musjiken, bonden, den store bekymringer. Som små øyer lå disse byene i det kjempe-messige rikes oseanvidder; den russiske bonde tenkte langsomt, men i håndgripelige realiteter, ham kunde man ikke lokke bort fra ovnen med tomme løfter. Og sterk var han også, over 90 % av befolkningen var bønder. Da overtok bolsjevikene den gamle panslavistiske metode, utnyttelsen av landhungeren, bare med den forskjell at de vendte den innover istedenfor utover. Den store landfordelingen kom, først på bekostning av den tsaristiske grunnbesittelse, og musjiken var til å begynne med tilfreds. Han dyrket sitt land, leverte utbyttenes som overskred hans eget behov, og ventet tålmodig på hva han skulde få for det. Men det kom bare fargerike sedler. „Penger“ kalte man det, og herfor kunde man ikke kjøpe noe, og det kom flyvesedler og agitatorer. Folk som ikke dudde til arbeid, førte det store ord i landsby-sovjeten. Det gikk en tid, men ikke lenge; musjiken ble sint og leverte ikke mer uten motverdi. Det kom

Bonde igjen. Land og kveg er igjen blitt privatbesittelse for medlemmene av den nye landbrukskorporasjon — bønderne mottar sine eiendomsdokumenter

PK.:Fotos: Krigskorrespondentene Weidenbaum, Koll, Umbach

nytt papir i form av skattesedler — og til slutt kom rekvireringsbilene og fysilierkommandoene. Musjiken hadde „ikke bestått prøven“. Han ble „kollektivisert“, det vil si plyndret, utarmet og fordummet. Den som strittet imot, ble kalt „kulak“ og „fysisk likvidert“.

Musen satt i fellen, som bare skilte seg fra de vanlige musefeller ved at det ikke engang hang et ganske lite stykke spekk derinne. „Kolchosbonde“, det vilde si: arbeider i en kornfabrikk. Det var en fabrikk uten tak og uten lønn. Elendigheten i byene var stor, men elendigheten på landet var ennu større. For et galskapens bilde: bøndene strømmer til byene i tusenvis, og tigger om et stykke brød.

Utarmede mennesker kan ikke utrette noe bondearbeid. Jordarbeidet er hardt og tungt og forlanger sunne, velernærte mennesker, det er avhengig av jordens vekslende skjebne, til været og årstidene, og er framfor alt et „støt-arbeid“, hvor også det kraftigste menneske må yte det ytterste. Ellers forfaller jorden, seden, avlingen, redskapene og maskinene. Sedskiftet kan ikke oppretholdes. Det vil si: ikke noe fôr til kveget, ikke noe melk, ikke noe gjødning. Det betyr: ikke noe smør, ikke noe kjøtt, ikke noe brød. En uhyggelig sirkel, en spiral nedad, hvor hvert år kolchoserlighet betydde en ny vending. „Agrarkrise“ kalte herrerne i Kreml det — og ga nok en rekke „forordninger om en prinsipiell fornyelse i kollektiv-landbrukets system“.

Det vilde ikke ha vært nødvendig med de lidenskapelige forkynnelser fra landbefolkningen i alle de tidligere sovjetiske områder som nu var besatt av tyske tropper, for å gjøre enhver

Til arbeidet. Det er starostforsamlingens parole. Denne forsamling representerer en rekke landsbykommuner og kretsens hovedagronom gir en framstilling av de mest nødvendige og viktigste arbeider for jordarbeidet. Han finner ...

Küppersbusch

Store kokeanlegg, komfyrer og ovner

F. Küppersbusch & Söhne A.-G., Gelsenkirchen

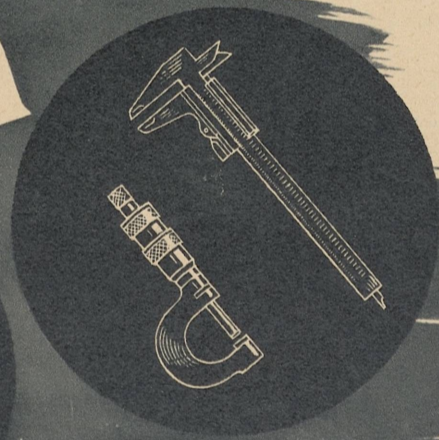
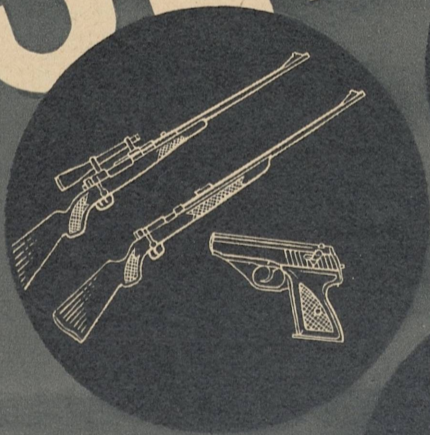
... oppmerksomme tilhørere. Ved oppdelingen og frigivelse av jorden til individuell bearbeidelse og utnyttelse er kolchos-hoversystemet brutt. En ny personlig retts- og ansvarsfølelse og viljen til et hardt, men håpefullt oppbyggingsverk har nu anledning til å hevde seg

tysk soldat bekjent med det hat, de utarmede bønder føler overfor livsødeleggerne. Tilstandene selv talte sitt rystende språk. Og det var også klart at det ikke kunde gå lang tid med å hitføre en grundig opprydding. I slutten av februar 1942 utga riksmissteren for de besatte østområder, Alfred Rosenberg, i forståelse med den befullmektigede for fireårsplanen, riksmarsjal Göring, en ny agrarordning, som opphever det bolsjevikiske kolchos-systems slavestatutt og i forskjellige former som griper inn i hverandre og utfyller hverandre, fører landbefolkningen i øst tilbake til det individuelle jordbruk. De oppløste kollektivbruk blir først forvandlet til fellesbruk, hvorav den individuelle landbruksform og enkeltgårdene utvikler seg. Av jordbrukskorporasjonen blir det hittil felles bearbeidede land tildelt medlemmene til selvstendig bearbeidelse og utnyttelse og så dyrket etter en fastsatt plan. Uavhengig av den endelige ordning blir jorden erklært for privatbesittelse, befridd for skatter, og området kan etter anmodning utvides. Kvegbestanden underligger for framtiden ingen innskrenkende bestemmelser.

Allerede idag står det fast at denne nye ordning var den rette løsning. Østens bonde, som er uendelig glad over å være befridd for sine plageånder, har raskt levd seg inn i sine nye oppgaver. Han går med iver og tillit til arbeidet. Han vet at — iallfall i krigstid — ulykke ikke på et øyeblikk kan endres til velsignelse, eller elendighet til velstand. Det mangler jo overalt det nødvendige; traktorer, maskiner og såkorn ble slept bort av bolsjevikene.

MAUSER

Jakt-, sports-
og forsvarsvåpen
fjælleverktøi
bokførings- og
addéringmaskiner

MAUSER-WERKE AG OBERNDORF / NECKAR

All begynnelse er vanskelig. Jordarbeidet foregår under ledelse av og med hjelp av landbruks-korporasjoner. Ved den ennå så store mangel på mennesker, trekkdyr, maskiner og redskaper som overgangsforholdene bringer med seg, er et ordnet system med gjensidig hjelp ennå helt nødvendig

ødelagt, forbrent — og derfor trengs det en gjensidig hjelp og støtte i korporasjonen. En gård har kanskje arbeidshjelp som mangler på den andre gården, én kan kanskje komme til hjelp med redskaper, og en annen bonde igjen er utdannet som traktorkjører. Og det haster med åkerarbeidet. Når åkeren er i stand med hjelp av landbrukskorporasjonen, er det videre arbeid overlatt den enkelte bonde. Han tar seg av ugresset og gjødningen, og

står også inne for at hans jord blir høstet og kornet tresket. Av hans flid avhenger det om han skal komme til velstand, av hans vilje om han skal få en enkeltgård eller trakte etter arbeidet innen korporasjonens rammer. Han har igjen en framtid — og det vet han meget godt. Og han vil aldri glemme kollektivismens forferdelige år, på samme måte som han ikke vil glemme, hvem som har hjulpet ham til et virkelig liv igjen.

A. Z.

Hjem fra åkeren. Med arbeidet på den hjemlige jord og til eget beste er livet igjen blitt verd å leve ↓

→ Hjelp fra Tyskland. Tusener av traktorer og andre landbruksmaskiner føres til østområdene, for der å overgis til landbrukskorporasjonene til fordeling og innsats

Gjør plass, kanonene kommer!

Fortsatt fra side 26

den tyske armé som ble dekorert med ridderkorset var en panservernsskytter som med sin panservernsskanon hadde sønderskutt elleve fiendtlige panservogner. I verdenskrigen 1914-18 har sågar englenderne satt et minnesmerke over en tysk artillerist. Dette skjedde i den rapport som skildrer tankslaget ved Flesquières den 20. november 1917. I denne marsjal Haig's rapport heter det: „Many of the hits upon tanks at Flesquières were obtained by a german artillery officer, who remaining alone at his battery, served a field gun single handed until killed at his gun. The great bravery of this officer aroused the admiration of all ranks.“ „Mange av trefferne på våre tanks ved Flesquières ble oppnådd av en tysk artillerioffiser, der som den eneste overlevende i sitt batteri alene betjente sin kanon til han falt. Den store tapperhet som denne soldat utviste, var gjenstand for alle soldaters beundring.“

Det var feltartilleriregimentene 282 og 108 som kjempet ved Flesquières denne dag. Ingen vet hvilket regiment tankdreperen fra Flesquières tilhørte. Vi vet bare gjennom tyske og engelske soldater at vestafor Flesquières sto der et batteri som holdt ut midt i den djævelske ild og skjøt til den siste mann ble truffet i brystet. Tank etter tank ble liggende brennende og sønderskutt foran batteriet. Kanonenes beskyttelsesplater var gjennomboret. Mann etter

En heltedåd blir til minnesmerke. Den ukjente tyske artillerioffiser fra tankslaget ved Flesquières i 1917, som forsvarte sin kanon helt inn i døden, ble til sinnbilde på minnesmerket for de 150000 falne tyske feltartillerister i verdenskrigen

mann sank om. Men batteriet fyrte. Til slutt skjøt bare én kanon. Med tre mann, med to mann. Så sto der bare én mann ved kanonen, blødende og røyksvertet. Han ladde, stilte inn og trakk av. En tank gikk opp i røyk, derpå én til, og ennu én. Til den siste

mann ved kanonen sank sammen over sine døde kamerater.

Men det fiendtlige angrep var knust. 49 smadrede tanks lå ved vestkanten av landsbyen.

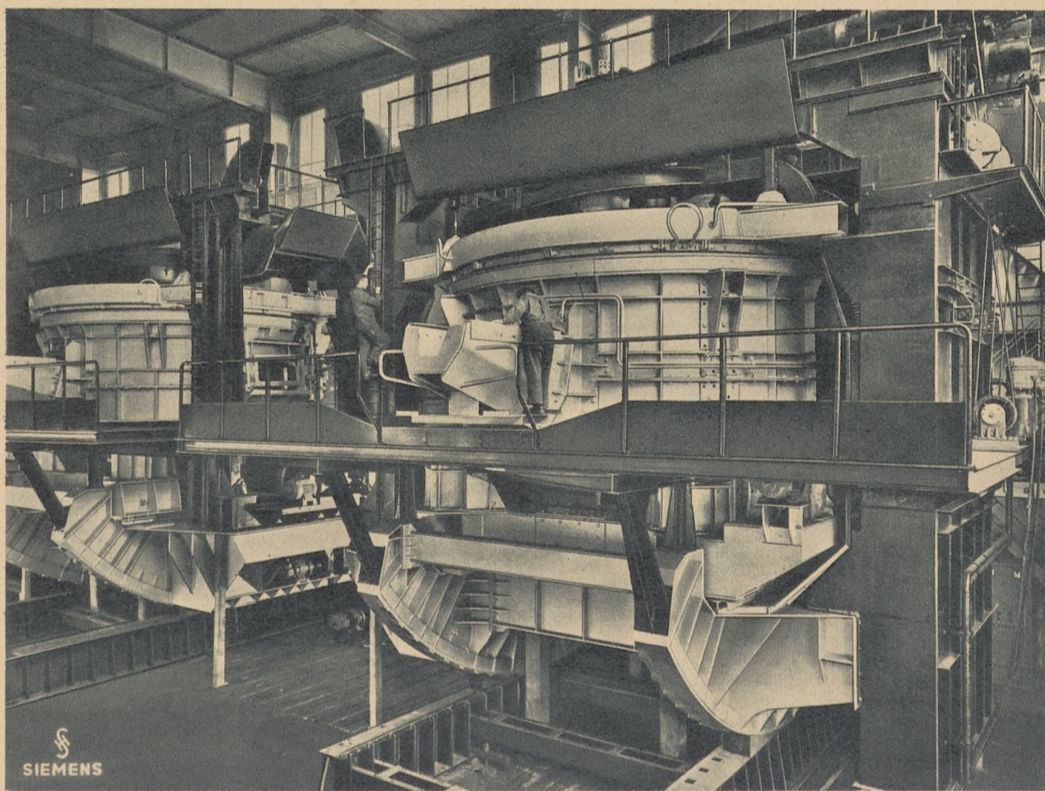
Da de tyske feltartillerister i 1936 i Köln ved Rhinen reiste et riksmonu-

ment over sine 150 000 falne i verdenskrigen lot de billedhuggeren framstille denne ukjente tyske artillerist, som med den siste håndgranat i hånden forsvarer sin tomskutte kanon.

En videre artikkel følger

De største i sitt slag

I alminnelighet ser ikke ingeniørene gjerne at man tildeler deres byggverk eller maskiner et superlativ og snakker om verdens „største“ eller „tyngste“ eller „ytedyktigste“. En unntagelse danner bare den sagnaktige kraftverksdirektør, som en dag sendte en skorstensmurer opp på den allerede over 100 m høye skorsten, forat han deroppe i den luftige høyde kunde mure ennu fire lag murstener og således atter skaffe ham verdensrekorden i skorstenshøyde, som en misunnelig nabo hadde tat fra ham! Bak teknikerens motvilje mot superlativene står for det meste vissheten om de tekniske rekorders korte levetid, for innvunne erfaringer eller nye råstoffer gjør det ofte allerede etter kort tid mulig å overgå den hittidige ytelse. Og nettopp i den siste tid er det ingen mangel på nye oppgaver, som gir foranledning til toppytelser. Man kan bare tenke på utviklingen innen stålindustrien, som stadig må levere mer stål og alltid bedre sorter for krigens og fredens bruk. Elektroteknikken drar i særlig grad nytte av denne streben etter øket ytelse. Et bevis for dette er de her viste lysbueovner, som nu på det nærmeste er ferdige i Siemensfabrikkene. Hver av disse kjempeovner kan smelte ikke mindre enn 60 t. stål i gløden fra lysbuen, dvs. dobbelt så meget som man hittil holdt for mulig. Byggingen av slike ovner ble nødvendig, fordi man stadig mer frambringer høyverdige verktøy-, bygge- og konstruksjonsstål ad elektrisk veg, idet man enten smelter inn avfallsjern eller raffinerer inn flytende tilsetning fra andre ovnsorter, resp. forsyner dem med de nødvendige legeringstilsetninger. To transformatorer hver med en yteevne på 12000 kva leverer den uhyre strøm for driften av disse ovner.

I Siemensfabrikkene er de største lysbueovner i verden, hver med en smelteevne på 60 t. Stål, på det nærmeste ferdig. (Fabrikkbilde Siemens)

Lysbueovnens utvikling begynte for mer enn 60 år siden med at Wilhelm Siemens, bror av Siemensfabrikkens grunnlegger, brakte et pund knekkede filer til å smelte i den elektriske lysbue. I løpet av ti år ble så betydelige framskritt oppnådd at elektrostålet nu likefram inntar en nøkkelstilling. På lignende måte har det virket yteøkende at den elektriske energi på alle områder er satt inn i stadig større omfang. Og selv idag, etter mer enn et halvt århundres utvikling, kan man ennu ikke forutse, hvilke overraskelser den tyske elektroindustri, som er den førende i hele verden, vil komme til å bringe.

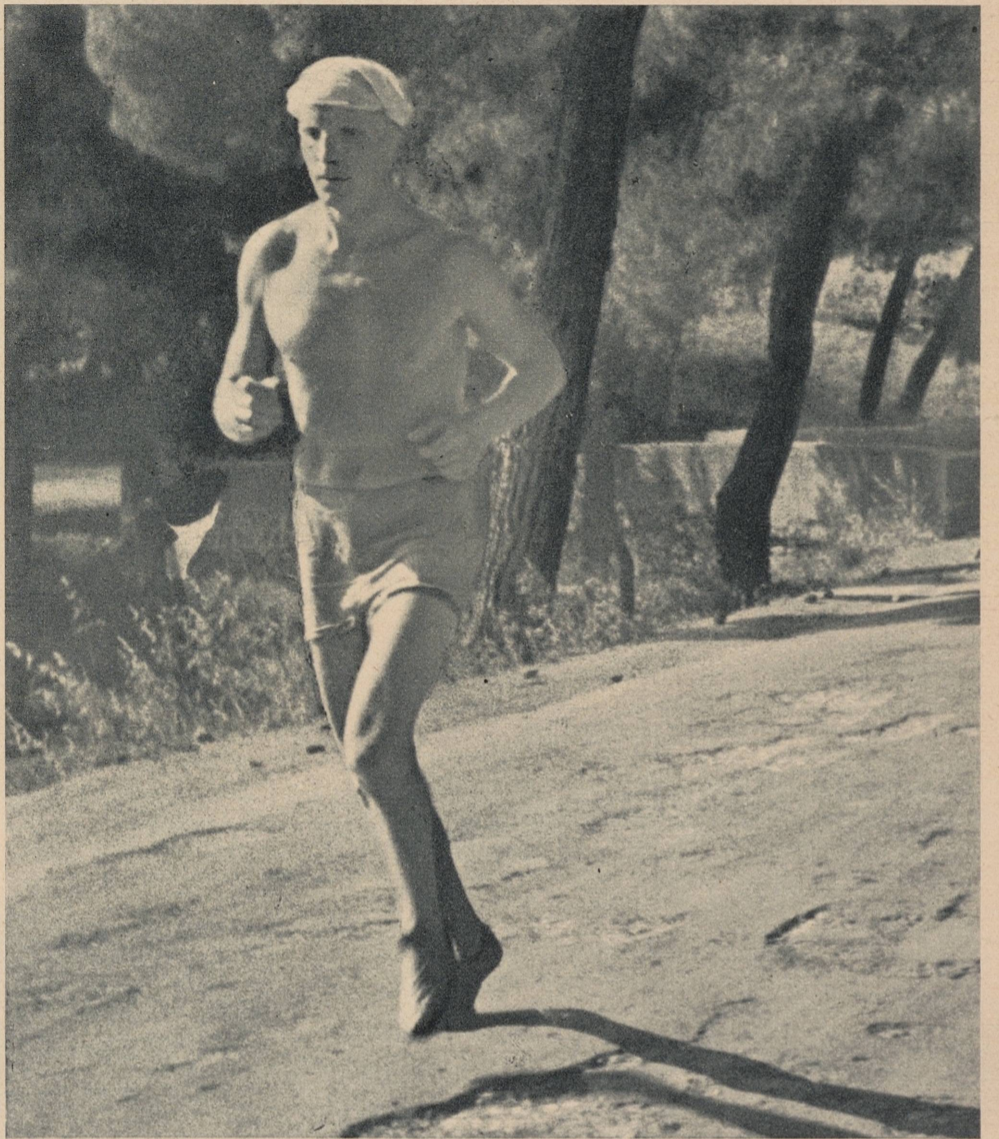
Maraton 1942

Løperstatuen på slagmarken ved Maraton. År 490 f. Kr. meldte et bud atenerne seieren over perserne, derpå falt han død om

2432 år senere: I den stille lille by Maraton på halvøya Attika er innbyggerne en tidlig søndagsmorgen allerede på benene for å se en fremmed løper

Denne gang er det ikke noen gresk yngling, som tilbakelegger den berømte strekning, men en tysk marineoffiser, kapteinløytnant Kreglinger, som idag har byttet sin uniform med treningsbuksen. Han er 48 år gammel, men en utholdende og veltrenet sportsmann; og så holder han samme tempo helt fram til målet i Aten — uten å ta hensyn til om den humpete, elendige veg går under skyggefulle trær eller i glødende solskinn

Framtidsperspektiver

Akerdyrking i det høye nord

For Norge og Finland er det av stor betydning å få korndyrkningsgrensen forskjøvet høyere mot nord. De vanskeligheter som dette bringer med seg, ligger vesentlig i den lave gjennomsnittstemperatur og den korte vegetasjonsperiode. Dr. Alfons Fischer fra Kaiser-Wilhelm-Institut for dyrkningsforskning i Münchenberg fortalte for kort tid siden at man med godt resultat arbeidet på å dyrke raser og sorter, som er tidlig modne og tåler kulde. Derfor må det lykkes å forelegge korndyrkningsgrensene videre mot nord ved hjelp av veloverveid samarbeid av den europeiske vitenskap.

Lager uten smøring

Et nytt verkstoff: stalaktitt-metallet blir nu mer og mer anvendt i maskinbyggingen. Det er bestemt til å fortrenge de gamle legeringer som bronse fra lagerskålene. Ved det nye stalaktittjern blir jernpulver blandet

med litt bly og andre stoffer, fylt i pressformer, fortettet under høyt trykk og så opphetet ved ca. 1100 grader varme. Derved størkner metallet til en fast, porøs masse, som gir de fremragende glideegenskaper. Før innbyggingen kan man gjennom-væte stalaktittjernet med varm olje som en svamp, og man får så et lager, som kan løpe i årevis uten tilsyn og uten smørestoff. Særlig de mange små „hverdagsmaskiner“, som støvsugere, ventilatorer, vinduspussere, strømregulatorer, symaskiner, er et viktig anvendelsesområde, men stalaktittmetallet tilfredsstillende idag også de høyeste belastninger.

Grubekurven faller ikke mer ned

Sikkerhet er det første bud i grubedriften, og til de viktigste oppgaver teller her en innretning, som automatisk oppfanger den tunge grubekurven, hvis wiren tross all kontroll skulde ryke. Hittil måtte kurvene falle ned et betraktelig stykke, før fanginnretningen

kom i funksjon. Derved oppnådde de en ubehagelig stor hastighet. Nylig ble det gjort forsøk i Gelsenkirchen med en elektrisk utløsning. De to grubekurver er alltid forbundet ved „undertauet“, som henger ned gjennom grubesjakten til utligning av vekten. Ryker wiren, så faller underwiren på en elektrisk kontakt og utløser derved „fangerne“ ved kurven: allerede et tiendedels sekund etter bruddet er således bremseinnetningen trådt i funksjon; en farlig økning av hastigheten er derved gjort umulig.

Nye klokker i gamle tårn

Det er en gammel, uunngåelig foreteelse at klokkene i krigstid må ofres. Plasserer man da senere nye klokker, som i vekt, klang og varigheten av en svingning ikke helt stemmer overens med sine forgjengere, kan klokketårnet komme i uheldige svingninger. Man har målt at spissen på et stentårn derved svinget 1 cm, og for gamle, allerede revnede tårn kan det bety ødeleggelse. Det nytter ikke å mure igjen revnene, man må tvertimot ta ondet ved roten og forandre klokkenes svingningstall.

Det gjøres etter en ny metode ganske enkelt ved at klokken blir hengt opp litt kortere. Enhver klokke er jo en pendel, svinger altså fortere, jo nærmere tyngdepunktet ligger ved dreiepunktet, altså jo „kortere“ den er. Allerede en svært liten forandring i monteringen kan stanse tårnets svingninger og redde det.

Når kommer den neste istid?

Ifølge de seneste undersøkelser var istidene, som så grundig herjet vår jord, ikke en følge av noen kosmiske katastrofer. De var ganske enkelt en følge av visse langsomme forandringer i den bane, som jorden beskriver ved sin gang rundt solen — svingninger, som førte til at vår planet fikk snart mer, snart mindre varme fra solen. Nu har man rekonstruert disse bestrålingsforhold for nesten en million år og således funnet istidenes nøyaktige data. Den første varte fra 884 850 til 743 500 f. Kr. Omkring år 10 000 f. Kr. lå det siste varme-høydepunkt, og omkring 6850 e. Kr. vil etter disse beregninger et nytt fremstøt av gletsjerne, altså en ny istid begynne.

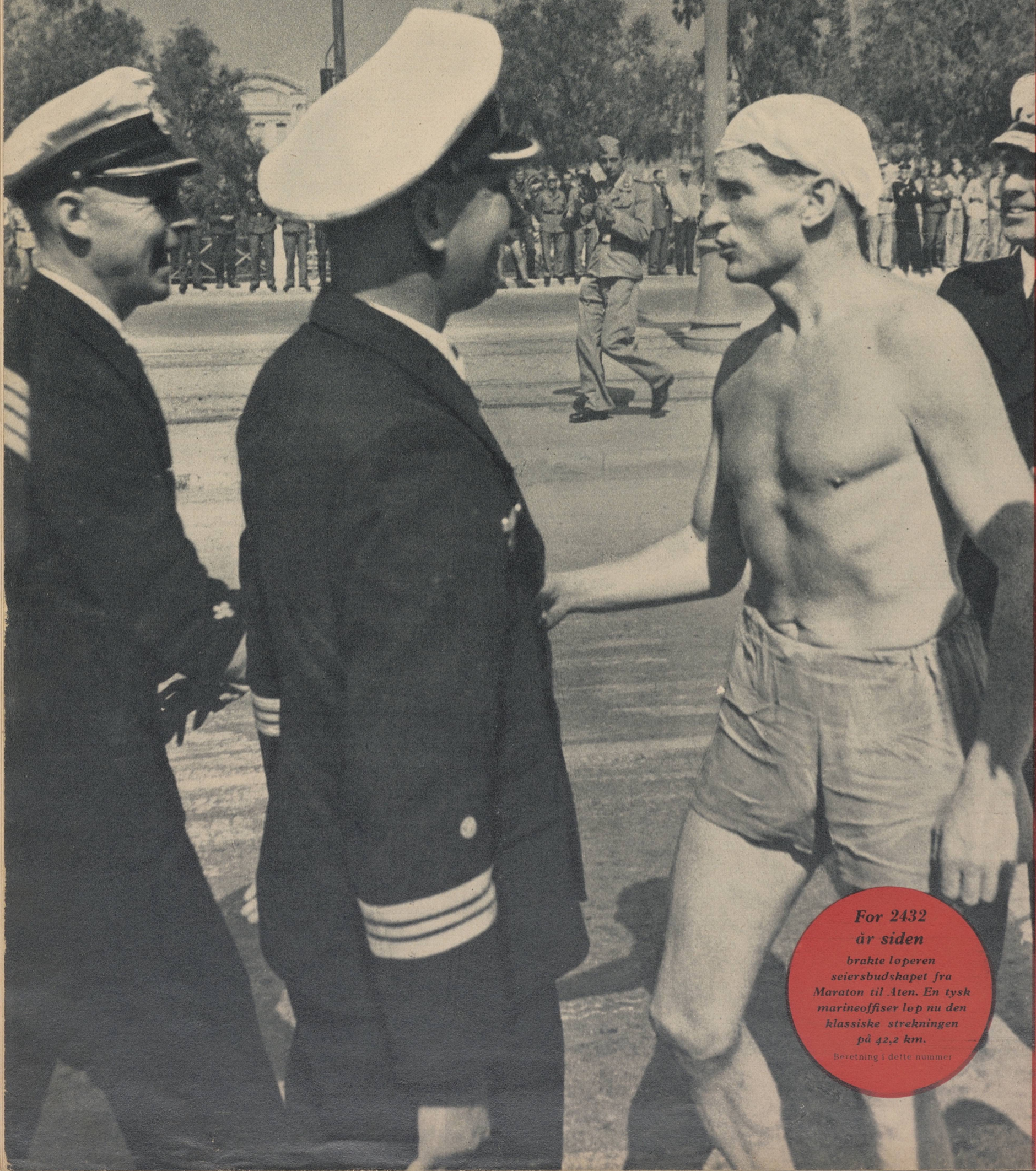

TO NYE FILMER
MED
ILSE WERNER

HOCHZEIT
AUF BÄRENHOF
(UFA)

WIR MACHEN MUSIK
(TERRA)

Signal

**For 2432
är siden**

*brakte loperen
seiersbudskapet fra
Maraton til Aten. En tysk
marineoffiser løp nu den
klassiske strekningen
på 42,2 km.*

Beretning i dette nummer